

ನೇಸರು

ತಿಂಗಲೋಲೆ

ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಮುಂಬೈ

NESARU TINGALOLE

Vol XVIII - 7

ಜುಲೈ 2001

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಪರಿಯ ನಾಟಕೋತ್ಸವ	• ಡಾ. ಜಿ. ಎಸ್. ಉಪಾಧ್ಯ	2
ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ವೈಚಾರಿಕ ಪರಂಪರೆ	• ವಾಸುದೇವ ಕಾಣೆಮಾರ್	4
ಕೃತಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ : 'ಇಹದ ಪರಿಮಳದ ಹಾದಿ'ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ	• ಡಾ. ಜಿ. ಎಸ್. ಉಪಾಧ್ಯ	6
ಕವನ : ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಕಂಠಂ	• ಪ್ರೊ. ವಸಂತ ಕುಪ್ಪಗಿ	8
ಇಂಕ್ವಿಲಾಬ್ ಜಿಂದಾಬಾದ್	• ಮೂಲ : ತಗಳಿ ಶಿವಶಂಕರ ಪಿಳ್ಳೆ ಅನು : ಸಾರಾ ಅಬ್ದುಲಕರೀಂ	9
ರಂಗಮನೆ	• ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತ	11
ಕನ್ನಡ ಮರ್ಮಾಂಶ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಬಂಧ	• ಸುಮಾದ್ಯಾರಕಾನಾಥ್	14
Poems: Desires Why only Me? }	• Sujyoti N. Prasad, B'lore	15
ಸುತ್ತ-ಮುತ್ತ		16

The Mysore Association, Mumbai

393, Bhaudaji Road, Matunga, Mumbai-400 019.
Tel.: 402 46 47 • Grams: "KARUNADU"

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಪರಿಯ ನಾಟಕೋತ್ಸವ

ಹಿಂದಿಗೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡ ಐದು ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಗಳ ಬಿಡುಗಡೆ

ನವಗೆ ಗ್ರೀಕ್ ರಂಗಭೂಮಿ ಚಿರಪರಿಚಿತವಾಗಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ನಾಟಕಗಳ ಆಳ-ಆಗಲಗಳ ಬಗೆಗೂ ನಾವು ಅಧಿಕಾರವಾಣಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಬಲ್ಲೆವು. ಇನ್ನು ಜಪಾನ್ ಜರ್ಮನಿ ಮೊದಲಾದ ದೇಶಗಳ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಕಾಲಕಾಲದ ಬದಲಾವಣೆಯೂ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೊಂದು, ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಮರಾಠಿ, ಗುಜರಾತಿ, ಮಲೆಯಾಳಂ, ತೆಲುಗು, ಹಿಂದಿ, ತಮಿಳು ರಂಗಭೂಮಿಯ ಬಗೆಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರೆ ಒಂದೆ ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕಿಯಾಗುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲವೇ ನಿರುತ್ತರ ಧಾರಿಗಳಾಗುತ್ತೇವೆ. ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗಳ, ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಆದಾನಪ್ರದಾನ ನಡೆದರೂ ಅದು ಗೌಣವೇ ಆಗಿದೆ. ನೂರಾರು ಭಾಷೆ, ಅವುಗಳದೇ ಆದ ರಂಗಭೂಮಿ ಪರಂಪರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅವೆಲ್ಲ ದ್ವೀಪಗಳಾಗಿ ನಿಂತು ಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸರಿಯಾದ ಸಂವಾದ, ಸಂವಹನ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದ ಎರಡು ದಿನದ ನಾಟಕೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಮಹತ್ವ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮುಂಬಯಿಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಕನ್ನಡ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಸಹ ಒಂದು. ಈಗ ಅದು ಅಮೃತ ಮಹೋತ್ಸವದ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿದೆ. ರಂಗಭೂಮಿಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ಗೆ ಒಂದು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮಹತ್ವವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಟಿಸಿದವರು ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದುಕೊಂಡದ್ದೂ ಉಂಟು. ಅಲ್ಲಿ ನಟಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಕಲಾವಿದರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಮುಂಬಯಿ ಮಹಾನಗರದ ಬಹುಭಾಷಿಕರ ನಡುವೆ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ದ್ವೀಪವಾಗಿ ಉಳಿದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ವೊನ್ನಿನ ನಾಟಕೋತ್ಸವವೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿತ್ತು. ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದ್ವಿ

ಥಿಯೇಟರ್‌ಗೆ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನ ಮಾನವಿದೆ. ಮುಂಬಯಿಯ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಜೀವನಾಡಿಯಾಗಿ ಅದು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಸೃಜನಶೀಲ ಪ್ರತಿಭೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಕಾಣಲು ಪ್ರದ್ವಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಇಂಥ ಹೆಸರಾಂತ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಕೈಜೋಡಿಸಿ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಗಳ ಸಾರಸತ್ಯವನ್ನು ಲೋಕಮುಖಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದು ಗಮನಾರ್ಹ ಸಂಗತಿ. ಆ ಸಂದರ್ಭ ಹೀಗಿತ್ತು. ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿ ಐದು ಪ್ರಮುಖ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ ಭಾರತ ಯಾತ್ರಾ ಕೇಂದ್ರದ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿತ್ತು. ಅದರ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ನೆನಪಾದುದು ಮುಂಬಯಿಯ ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್. ಹಿಂದಿ ಅನುವಾದಿತ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದೇ ಸೂಕ್ತ ಎಂಬ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ನಿರ್ಧಾರ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವೇ ಆಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಿದಂತಾಗಿದೆ. ಬಹುಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಗಳು ವೊನ್ನೆ ಚರ್ಚೆಗೊಳಗಾದವು. ಮಲೆಯಾಳಂ, ಹಿಂದಿ, ಕನ್ನಡ, ಗುಜರಾತಿ, ಬಂಗಾಳಿ, ಮರಾಠಿ ಮೊದಲಾದ ರಂಗ ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರಮುಖರು. ಒಂದಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಒಂದೆಡೆ ಕಲೆತು ಸದ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ನಾನಾ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಟಕ ಮಾಡಿದ. ಆಡಿಸಿದ ಬಿ.ವಿ.ಕಾರಂತ, ಜಯದೇವ ಹಟ್ಟಿಂಗಡಿಯಂತವರು ಈ ನಡೆಯನ್ನು ಸಾಕ್ಷೀಕರಿಸಿದರು. ಕಾರಂತರು ಅಂದು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಯಾರೂ ಅಂದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಕಾರಂತರು ಹಿಂದಿ ಭಾಷಣದಲ್ಲೂ ತೆರೆದಿಟ್ಟಿದ್ದೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ರಂಗ ಭೂಮಿಯ ಸಾಹಸ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನೇ ಕೈತುಂಬಾ ಹಣಮಾಡಬಹುದಾದ ಸಿನಿಮಾ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಉನ್ನತಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡವರು ಕಾರಂತರು. ವೊನ್ನೆಯ ಅವರ ಭಾಷಣ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಕಲಾವಿದನೊಬ್ಬನ ಆತ್ಮ ವಿಮರ್ಶೆಯಂತಿತ್ತು. ಪಂಪರ ನಾಟಕಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಿರ್ದೇಶಕನಿಗೆ ಕಠಿಣವಾದ ಸವಾಲುಗಳಾಗಿವೆ. ತನ್ನಿಂದ ಸಂಸರ ನಾಟಕಗಳಿಗೆ

ಸರಿಯಾದ ನ್ಯಾಯವೊದಗಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕೊರಗು ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಯಿತು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ನಾಟಕಗಳಿಗೆ ಎಂದೂ ಅಭಾವವಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೊರತೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರದ್ದು ಎಂಬ ನಿಲುವು ಅವರದು. ರಂಗಭೂಮಿ ಅಥವಾ ನಾಟಕ ಯಾವಾಗಲೂ ವರ್ತಮಾನಕ್ಕೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿದ್ದು. ಹೊಸ ಅನುವಾದಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಒಂದು ನಾಟಕ ವನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಅನುವಾದಮಾಡಿ ಕೈತೊಳೆದು ಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಶಾಕುಂತಲ ನಾಟಕ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಬಾರಿ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿದೆ. ಸ್ಪರ್ಧೆಗೂ, ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆಯೇ ಹೀಗಾದದ್ದಲ್ಲ. ಅದು ವರ್ತಮಾನದ ಅಗತ್ಯ ಎಂದವರು ಅನುವಾದದ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದರು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ರಾಮಾಯಣ ಹಾಗೂ ಮಹಾಭಾರತಗಳು ಹುಟ್ಟಲು ಕಾರಣ ವರ್ತಮಾನದ ಬೇಡಿಕೆ ಬಯಕೆ. ತಿಣುಕಿದನು. ಘನೇಶರಾಯ ರಾಮಾಯಣದ ಕವಿಗಳ ಭಾರದಲಿ ಎಂಬ ಟೀಕೆಯವರೆಗೂ ಅದು ನಡೆಯಿತು. ರಂಗಭೂಮಿ ಹೊಸ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸದು. ಇದ್ದ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಅದು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ದರ್ಶನ ಸಾಧ್ಯವಾಗೋದು ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಅವರ ಮಾತು ನಿಜವೇ ಆಗಿದೆ.

ಜಯದೇವ ಹಟ್ಟಿಂಗಡಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಕಲಾವಿದ. ವೊನ್ನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಲ್ಲ ಜಯದೇವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಟಿಸುವ ಆಸೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಟಕವೊಂದನ್ನು ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಪ್ರದ್ವಿ ಥಿಯೇಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಉದಯನ ಎಂಬ ಕಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀಮತಿ ಅಮಿತಾ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿಯವರು ಕನ್ನಡದಿಂದ ಹಿಂದಿಗೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡ ನಾಟಕವೊಂದನ್ನು ರಂಗದ ಮೇಲೆ ತರುವುದಾಗಿ ಭರವಸೆ ನೀಡಿದರು. ಅನೇಕ ಮಲೆಯಾಲಂ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ ಶ್ರೀ ರವೀಂದ್ರನ್ ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಂದ ರಂಗಭೂಮಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಲಾಭವಾಗಲಿದೆ ಎಂದು ಭವಿಷ್ಯ ನುಡಿದರು. ಪ್ರದ್ವಿ ಥಿಯೇಟರ್‌ನ ನಿರ್ದೇಶಕ

ಸಂಜನಾಕಪೂರ್ ಇಂಥ ಸಂಯುಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಮನಗಂಡರು. ಶ್ರೀಮತಿ ನಾದಿರಾ ಬಬ್ಬರ್, ಶ್ರೀ ನಾಗರಾಜಮೂರ್ತಿ, ಇನ್ನನೇಕ ಕಲಾವಿದರು ಅಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡು ನಾಟಕೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಮೆರಗು ನೀಡಿದರು.

ಲಂಕೇಶರ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ (ಅನುವಾದ ಬಿ. ಆರ್. ನಾರಾಯಣ), ಟಿ.ಎನ್. ಸೀತಾರಾಂ ಅವರ ನಮ್ಮೊಳಗೊಬ್ಬ ನಾಜೂಕಯ್ಯ (ಅನುವಾದ ಡಾ. ಮಂಗಲ ದೇಸಾಯಿ), ಎಚ್.ಎಸ್. ಶಿವಪ್ರಕಾಶ ಅವರ 'ಸುಲ್ತಾನ ಟೀಪು' (ಅನುವಾದ ಬಾಲಚಂದ್ರ ಜಯಶೆಟ್ಟಿ) ಹೂಲಿ ಶೇಖರ್ ವಿರಚಿತ ನಾಟಕ ಲಾಕ್ ಕಾ ಪಹರ್ (ಅನುವಾದ ಕನ್ವಯ್ಯ ಲಾಲಾ ಮಿಶ್ರ), ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ ಅವರ ಒಡನಾಳ ಕಾದಂಬರಿಯ ನಾಟಕ ರೂಪಾಂತರ (ಅನುವಾದ - ರೂಪಾಂತರ ಸಿ.ಜಿ. ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ) ನಾಟಕಗಳು ಅಂದು ಬಿಡುಗಡೆ ಯಾದವು. ಅನುವಾದಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನೂ ಮುಲಾಜಿಲ್ಲದೆ ರಂಗ ತಜ್ಞರು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ಪ್ರಶಂಸೆ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದರು. ಸುಲ್ತಾನ್ ಟೀಪು ನಾಟಕದ ಅನುವಾದದ ಸುಧಾರಣೆಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ನಾದಿರಾ ಬಬ್ಬರ್ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದರು. ಮಹಾದೇವ ಅವರ ಒಡನಾಳಕ್ಕೆ 'ಕಿಸ್ಸಾ ಮುರಗೀ ಕಾ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಎಷ್ಟು ಸಮಂಜಸ ಎಂದು ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತರು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು.

FOR ALL YOUR DOMESTIC
AND INTERNATIONAL
TRAVEL ARRANGEMENTS

CONTACT

A

**AUGUST
TRAVEL
SERVICE**

Agents For
INDIAN AIRLINES &
JET AIRLINES

REGD. OFFICE :
3/15, ASHIANA, SECTOR 17,
VASHI, NAVI MUMBAI
PHONES : 789 1970 * 789 1972
789 2451
GRAMS : AUGTRASERV
ALSO AT :
2/16, KABBUR HOUSE,
SION (E), MUMBAI-400 022.
PHONES : 407 2984 * 409 3573
407 7750

ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್, ಮುಂಬಯಿ

393, ಭಾವುದಾಜಿ ರೋಡ್, ಮಾಟುಂಗ, ಮುಂಬಯಿ-400 019.

ದೂರವಾಣಿ : 402 46 47 / 401 05 74 / 403 70 65

ಶ್ರೀ ಸ್ವರ್ಣಗೌರಿ ಹಾಗೂ ಮಹಾಗಣಪತಿ ಮಹೋತ್ಸವ 2001

ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕೆಯ ವೃಷ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದ ಭಾದ್ರಪದ ಶುಕ್ಲ ತದಿಗೆ, ಮಂಗಳವಾರ 21-8-2001ರಂದು ಶ್ರೀ ಸ್ವರ್ಣಗೌರಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಚತುರ್ಥಿ ಬುಧವಾರ 22-8-2001ರಂದು ಶ್ರೀ ಮಹಾಗಣಪತಿಯನ್ನೂ ಆವಾಹಿಸಿ, ಅಷ್ಟಮಿ, ಭಾನುವಾರ 26-8-2001ರ ವರೆಗೆ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್ನಿನ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಎಂದಿನಂತೆ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸ್ವರ್ಣಗೌರಿ ಮತ್ತು ಮಹಾಗಣಪತಿ ಉತ್ಸವವನ್ನು ನಮ್ಮ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತಪ್ಪದೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವುದು ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಷಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಅಭಿಷೇಕ, ಅರ್ಚನೆ, ಮಂಗಳಾರತಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ಸಂಜೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ದಿನಾಂಕ 26-8-2001ನೇ ಭಾನುವಾರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸಕಲ ಪೂಜಾದಿ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಮಹಾ ಮಂಗಳಾರತಿ ಮೆರವಣಿಗೆಯ ನಂತರ ಗೌರಿ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ದಾದರ್ ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜಿಸಲಾಗುವುದು.

ತಾವುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಈ ಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ, ಉದಾರ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಭಗವತ್ಪ್ರಸಂಗ ಪಾತ್ರರಾಗಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರು.

- ವಿ.ಸೂ. : 1) ಸೇವಾರ್ಥ ನಡೆಯಲಿಚ್ಛಿಸುವವರು ಕನಿಷ್ಠ 101/- ರೂಗಳ ಕಾಣಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಗೌರಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ.
- 2) ಗೌರಿ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಬಯಸುವ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ದಿನಾಂಕ 20-8-2001ರ ಮೊದಲೇ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿಕೆ.
- 3) ಪೂಜಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಂಗವಾಗಿ ನಡೆಸುವ ಪ್ರತಿ ಸಂಜೆಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಡಲಿಚ್ಛಿಸುವ ಸದಸ್ಯರು ರೂ.1000/- ನ್ನು ತಮ್ಮ ದೇಣಿಗೆಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ.

ಈ ಉತ್ಸವದ ವಿಶೇಷ ಆಕರ್ಷಣೆ 'ನಾಟ್ ಕ್ಲೈಟ್ ದೇರ್' ಬಳಗದ ಮಿತ್ರರು ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಭಾವಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಾಚನ ಮಾಡಿದ್ದು. ಅವರು ಸಾದರ ಪಡೆದ 'ನಮ್ಮೊಳಗೊಬ್ಬ ನಾಜೂಕಯ್ಯ' ನಾಟಕವಂತೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂತು. ಆ ನಾಟಕದ ಅನುವಾದ ಎಷ್ಟು ಸೋಗಸಾಗಿತ್ತು ಸಹಜವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬ ಅಂಶವೂ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಯಿತು. ಅಂತೂ ಇದೊಂದು ಯಶಸ್ವೀ ನಾಟಕೋತ್ಸವ. ಭಾಷಣಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೂ

ಮಾತನಾಡಿದವರೆಲ್ಲ ನಾಟಕದವರಾದ್ದರಿಂದ ಯಾರೂ ಬೋರ್ ಹೊಡೆಸಲಿಲ್ಲ. ಮಾತಲ್ಲೇ ಕೆಲಕಾಲ ನಾಟಕ ನಡೆಯಿತು. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನ ಮಿತ್ರರು ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡರ ನಾಟಕೋತ್ಸವವನ್ನು ಭರ್ಜರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿದ್ದರು. ಅದರ ಬೆನ್ನಲ್ಲೇ ಇಂಥ ಒಂದು ಭಿನ್ನ ಪರಿಯ ರಂಗಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ನಾವೆಲ್ಲ ಅಭಿನಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸಲೇಬೇಕು.

-- ಡಾ. ಜಿ. ಎನ್. ಉಪಾಧ್ಯ

ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ವೈಚಾರಿಕ ಪರಂಪರೆ

ಶ್ರೀ ವಾಸುದೇವ ಕಾಣೇಮಾರ್

ತತ್ತ್ವ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ 'ತತ್ + ತ್ವ' ಅಥವಾ 'ಅದರದೇ ಸ್ವರೂಪ' ಎಂದು ಅರ್ಥ ತತ್ತ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರದ (Philosophy) ಒಂದೊಂದು ತತ್ತ್ವವು ಒಂದೊಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಅದರದೇ ನಿಜಸ್ಥಿತಿ ಯನ್ನು ಬುದ್ಧಿಗಮ್ಯಮಾಡಿಸುವಂತಹದು. ಅದು ಸ್ವತಃಸಿದ್ಧ (Axiom) ಆಗಿ ಹೇಳಿಯಬಹುದು, ಇಲ್ಲವೆ ಸ್ವತಃಸಿದ್ಧಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಸಿದ್ಧಾಂತವೆಂಬ ಮಿಶ್ರಣವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲ್ಪಡಬಹುದು. ತತ್ತ್ವ ಸೂಚಿಸುವುದು ಸತ್ಯದ ಒಂದು ರೂಪವನ್ನು ಮಾತ್ರ, ತತ್ತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಯಹೇಳುವವರಿಗೆ ಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಳೆಂದು (Theorists) ಹೆಸರು. ಅವರು ಪರಮ (ABSOLUTE) ಸತ್ಯದ ಶೋಧಕರೂ ಆಗಿರಬೇಕಿದೆ. ಅವರದು ನಿರಂತರ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗಿರುವ ಕೊಡುಗೆ. ನಮ್ಮ ಜನತೆಗೆ ಅಂತಹವರು ಅವಶ್ಯಬೇಕು.

ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವು ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನಿಯಮ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ. ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು ಸತ್ಯ - ಶಿವ - ಸೌಂದರ್ಯ, ಜೀವ ಜಗತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸಂದರ್ಭ, ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಷಯಗಳು, ಶಕ್ತಿ - ಗುಣ. ಈಶ್ವರ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕಾನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಚಿಂತನ ಮಂಥನ ಮಾಡಿ ಕೆಲವೊಂದು ನಿರ್ಣಯಗಳಿಗೆ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತ, ಬರೇ ಕೆಲವನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

ನಾವು ಮಾಡುವ ವಿಚಾರಗಳು ಮನೋ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಿಂದಾಗಿ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತತ್ತ್ವದರ್ಶನವಾಗುವುದಿದೆಯಾದರೂ ಅವುಗಳೇ ತತ್ತ್ವಗಳೆನ್ನಬಾರದು. ವಿಚಾರಗಳು ಶುದ್ಧ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯ ಪ್ರತಿ ಬಿಂಬಗಳಾಗಿರುವುದೂ ಅಪರೂಪವೇ. ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿರುವಾಗ ಅವುಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮತ್ತವರ ಸಮೂಹದ ವರ್ತನೆಗಳಿಗೆ ಗತಿ ಮತ್ತು ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳು ಮಾನವರ್ತನೆಗೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡುವಾಗ ಸಮಾಜ ಪರಿವರ್ತನೆಗೂ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬಹುದು. ಆದರೆ ತತ್ತ್ವಗಳು ಅವುಗಳಿಗಿಂತ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳು ವಿಚಾರಗಳಷ್ಟು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ

ಪ್ರೇರಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳು ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ್ತು ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಬುದ್ಧಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತ ವಿವೇಚನೆಯ ತೂಗಾಟಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿ ಕೊನೆಗೆ ಅಚಲ ನಿರ್ಣಯ ಕೊಡಿಸುತ್ತದೆ. ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯ ಒರೆಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ನೋಡದವರು ಯಾರು ಇಲ್ಲ !

ಸಮಾಜದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೂ ಅದು ಒಪ್ಪುವ ತಾತ್ವಿಕವಾದ ವಿಚಾರಧಾರೆಗೂ (ಅದರಲ್ಲಿ ಹಳತು ಮತ್ತು ಹೊಸ ನಿರೀರಬಹುದು) ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವು ಸದಾ ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕಾಲದ ವಿಚಾರಧಾರೆಗೆ ಆ ಕಾಲದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನುಭವದ ವಿಕಾಸವು ಕಾರಣವಾಗಿರುವಾಗ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ತ್ರಿಕಾಲಾಬಾಧಿತವಾದ ಮತ್ತು ನಿಗೂಢವಾದ ತತ್ತ್ವರೂಪವನ್ನೇ ಕೊಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಲ್ಲ ಸಮಾಜ ದರ್ಶಕರು. ಆದರೆ ಸಮಾಜದ ಅಧಿಕಾರಿವರ್ಗ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಿರಲಿ ಬಿಡಲಿ, ಅದನ್ನು ಜನತೆಗೆ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಹೇರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಎಷ್ಟೋ ವಿಚಾರಗಳು ಭ್ರಷ್ಟವಾಗಿ ಬಿಡುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ.

ಅದಿರಲಿ ಮೂಲ ತತ್ತ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಉಗಮವು ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಂದ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ....

೧. ಏನು ಜೀವನದರ್ಥ ಏನು ಪ್ರಪಂಚಾರ್ಥ? ಏನು ಜೀವ ಪ್ರಪಂಚಗಳ ಸಂಬಂಧ ? ಮಾನವನ ಗುರಿಯೇನು? ಬೆಲೆಯೇನು? ಮುಗಿವೇನು? ಏನರ್ಥ ವಿದಕೆಲ್ಲ ಮಂಕುತಿಮ್ಮಾ?
೨. ವಿಶ್ವದ ಮೂಲ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ಅದು ಚೈತನ್ಯರೂಪವೋ? ಪರಮಾಣುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸ್ವಭಾವ ಜನ್ಯಗುಣಗಳಿಂದಲೇ ಬಾಳುವ ವಸ್ತು ರೂಪವೋ? ಚೈತನ್ಯದಿಂದ ವಸ್ತು ಉಗಮವಾಯಿತೋ? ವಸ್ತುವಿನಿಂದ ಚೈತನ್ಯವೋ?
೩. ಇರವು ಅರಿವುಗಳ ಸಂಬಂಧವೇನು? ನಾವು ಕಾಣದ 'ಪರ'ವು ಉಂಟೆ?
೪. ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಆಭಾಸ ಇವುಗಳ ಒರೆಗಲ್ಲು ಯಾವುದು?
೫. ನಿಜವಾದ (ಸಮ್ಮುಕ್) ಜ್ಞಾನದ ಸಾಧನವೇನು?

೬. ವಿಭಿನ್ನ ತತ್ತ್ವಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಂಬಂಧ ಹುಡುಕುವುದು ಹೇಗೆ? ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಹುಟ್ಟಿದುದು ಬರೇ ಭಾಷಾ ವೈಖರಿಯ ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆಯಿಂದಲ್ಲ! ಅದು ಹುಟ್ಟಿದುದು ವಿಷಯ ನಿಷ್ಠಾ ತಿಳಿವಿನ ವಾದಾಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಧರ್ಮನಿರ್ಣಯ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ವಿದ್ಯಾಂಸರ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ತತ್ತ್ವಪರ ವಿವಾದಗಳಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತಿಯೂ ತಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಸಮರ್ಥಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ವಾದ ವಿವಾದಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆಯೂ ಅವರಿಗೆ ಹಿತವಾಗುವಂತೆಯೂ ಸುಲಭಗ್ರಾಹ್ಯವಾದ ಉಪಮೆಗಳಿಂದಲೂ (ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಆತ್ಮವು ಪರಮಾತ್ಮನ ಬಿಂಬವೆಂಬುದನ್ನು ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ಸೂರ್ಯನಿಗೊಡ್ಡಿ ತೋರಿಸಿದುದು) ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದ ಸಂಗತಿಗಳ ಉಲ್ಲೇಖದಿಂದಲೂ (ಇದಕ್ಕೆ ನಿರ್ದರ್ಶನ ಕೌರವ ಪಾಂಡವರ ಧರ್ಮ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಯುದ್ಧ) ವಿಭೂಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ವಾಗ್ವಾದಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ 'ನ್ಯಾಯ' ವಿಧಾನವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುವ ಪರಂಪರೆಯಿದೆ. ತರ್ಕ ದರ್ಶನವೂ ತತ್ತ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಬುನಾದಿ ಯಾಗಿರಬಹುದು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಸಾಂಖ್ಯ ತತ್ತ್ವದರ್ಶನವು ಹುಟ್ಟಿತು. ಸಾಂಖ್ಯವು ಸಂಖ್ಯಾ ಅಥವಾ ಲೆಕ್ಕಗಣನೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದದಿಂದ ನಿಷ್ಪನ್ನವಾದುದು. ಅದು ಹೇಳುವುದನ್ನೆಲ್ಲ ಗಣನೆ ಮಾಡಿ ಆಯ್ದು ಹೇಳುವ ವಿಧಾನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಕಲಿಸುವುದೂ ವಿಭಜಿಸುವುದೂ ಎಲ್ಲ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿಯೇ ! ಇದರಿಂದ ಹೇಳುವ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ.

(1) ಗುಣ ವಿಭಾಗವು ಬರೇ ಮೂರು ಅಂತ (ಸತ್ಯ - ರಜಸ್ - ತಮಸ್; ಅರ್ಥಾತ್ ಉಚ್ಚ ಯೋಗ್ಯ, ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಹೀನ)

(2) ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೂಲತತ್ತ್ವಗಳು ಇಪ್ಪತ್ತೈದಂತೆ

(ಐದೈದು ಭೂತಗಳು, ತನ್ನಾತೆಗಳು, ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳು, ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಗಳು, ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿ, ಅಹಂಕಾರ, ಆತ್ಮ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವತ್ವ)

ಇಂಥ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವು ಈ ದರ್ಶನದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಸಾಖ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವು ಪುರುಷ ಚೇತನಕ್ಕೆ ಒತ್ತುಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಕೃತಿ ಜಡ ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠವೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ವೈಶೇಷಿಕ ದರ್ಶನವೆಂಬುದೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಜಗತ್ತು ಕೇವಲ ಪರಮಾಣುಗಳ ಸಂಯೋಗವಿಯೋಗಾದಿ ನಾನಾ ವಿಕಾರ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಂದ ಉಂಟಾದದ್ದು, ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ವಯಂ ನಿಯಾಮ ಕತೆ ಇರುತ್ತದೆಯಾದ ಕಾರಣ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಅಲ್ಪ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಬಹುದಾದದ್ದು ಸ್ವಲ್ಪವೆಂದೂ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಒಲಿಸಿ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಗುಣವರಿಯಬೇಕೆಂದು ಅದು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಯೋಗದರ್ಶನವೆಂಬ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಶಾಖೆಯು ನಮ್ಮ ಚಿತ್ತೈಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾರುತ್ತದೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕೌಶಲವು ಬೇಕೆನ್ನುತ್ತದೆ.

ವೈದಿಕ ಯಜ್ಞ ಯಾಗಾದಿಗಳ ಕರ್ಮ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸುವ ಮಿಮಾಂಸಾ ಎಂಬುದು, ಅಪ್ಪಟ ಭಾರತೀಯರದೇ ಆದ ಚಿಂತನೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ 'ಉತ್ತರ ಮಿಮಾಂಸಾ' ಎಂಬ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮ ತತ್ತ್ವಗಳ ಭಾವನಾ ಲಹರಿಯು ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳೆಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಮೂಲಕ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹರಿದಿದೆ. ಇದೇ ಮುಂದೆ ಏಕಮುಖವಾಗಿ ಬಾದರಾಯಣನ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳ ಮೂಲಕ ಜೀವನೋಪಯುಕ್ತ ತತ್ತ್ವದರ್ಶನ ಮೂಡಿಸಿದೆ.

ನ್ಯಾಯವೆಂಬುದು ತರ್ಕ ಪ್ರಮೇಯಗಳ, ಮೇಲಿನ ಇನ್ನೊಂದು ತತ್ತ್ವ ದರ್ಶನ. ಮೇಲಿಂದ ಪಡ್ಡರ್ಶನಗಳಲ್ಲದೆ 'ಚಾರುವಾಕ'ರೆಂಬ ನಾಸ್ತಿಕರು ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಈಶ್ವರನು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಪರದಲ್ಲಿ ಪರಮಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಲೋಕಾಯಿತ ವೆಂಬ ದರ್ಶನವನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದುಂಟಾದರೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನರು ಅದು ಬಹು ನೀಚ ದರ್ಶನ. ಅದು ಹಿಂದೂ ದರ್ಶನಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧವಾದುದೆಂದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಹಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಲೋಕಾಯಿತವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಈ ಲೋಕವು ಸಂಸಾರವನ್ನು ಕುರಿತಾದದ್ದು ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕ ಭೋಗವಾದದನ್ನು ಅದು ಪುರಸ್ಕರಿಸಿ ಭೋಗ ವಾದವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಲ್ಲಾ ನಿಷಿದ್ಧವೆಂದು ಹೇಳುವುದಾಗಿದೆ. ಇದೇ ದೊಡ್ಡ ದೋಷ.

ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಳೆಯದಾದ ಗ್ರೀಸಿನಲ್ಲಿ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವು ಕೇವಲ ಬೌದ್ಧಿಕಲಹರಿಯ ಮೇಲೆ ಮೂಡಿದೆ. ಮತ ಧರ್ಮವೂ ನೀತಿಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ಕೆಲವು ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದೆ. ಇದು ಫೇಟೋ ಅರಿಸ್ಟಾಟಲರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಡೆದು ಬಂದಿದ್ದು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯದಲ್ಲಿ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ಮತೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ನಿರಂತರ ಘರ್ಷಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಲಿದೆ. ಆದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವು ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಮತಾಚಾರಗಳೆರಡನ್ನು ಅನುಭವದಿಂದ ಒಳಗೊಂಡು ಒಂದು ಉತ್ತಮ ರೀತಿ ನೀತಿಯ ಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪದೇ ಪದೇ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳು 'ಬ್ರಹ್ಮ', 'ಮಾಯೆ', 'ಆತ್ಮ', 'ಜನ್ಮಾಂತರ', 'ಮುಕ್ತಿ' ಎಂಬವುಗಳು.

ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಗುಳ್ಳೆಗಳೂ ಅದರಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಪುನಃ ಅದರಲ್ಲೇ ಲಯವಾಗುವಂತೆ ಜಗತ್ತುಗಳು ಯಾವುದರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿ ಮತ್ತೆ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗುವವೋ ಅದಕ್ಕೆ 'ಬ್ರಹ್ಮ' ಎಂದರು. ಹಾಗೆಲೇ ನಮ್ಮ ನಿಜ ಸ್ವರೂಪವು ದೇಹ, ಮನಸ್ಸು, ಜೀವ ಮೊದಲಾದ ವುಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ್ದು 'ಆತ್ಮ' ಚೇತನ ಎಂದರು. ಆತ್ಮ ಭಾವದಿಂದ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮದ ನೆಲೆಯ ಅನುಭವದಿಂದ ಲೋಕಾಸಕ್ತಿ ಜನ್ಮಾಂತರ ಅಭಾಸಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಶಾಶ್ವತ ಪರಮಾನಂದವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಆ ಅವಸ್ಥೆಗೆ 'ಮುಕ್ತಿ' ಎಂದು ಕರೆದರು.

ನಮ್ಮ ತತ್ತ್ವ ಜ್ಞಾನದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ನೇರವಾದುದೆಂದರೆ 'ನಾನು ಯಾರು?' ಎಂಬುದು. ಈ 'ನಾನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವೆನು' ಎಂಬ ಮನಸ್ಸೇ? 'ನಾನು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತೇನೆ' ಎಂಬ ಕ್ರಿಯೆ ಹೇಳುವ ಇಂದ್ರಿಯವೇ? ಎರಡೂ ಅಲ್ಲ! ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ನೇರವಾದ ಸೂಚನೆಯಿದೆ -- 'ಗುರುವೆ! ಯಾವುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲದರ ಜ್ಞಾನವಾಗುತ್ತದೆ?' (ಅರ್ಜುನನಿಂದದ್ದು) ಇದು

ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಅರಿವಾಗದಿರುವುದೂ ಇದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಐರೋಪ್ಯ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಎಮಾನ್ಯುವೆಲ್ ಕ್ಯಾಂಟನು ಆಶಾವಾದಿಯಾಗಿ ಪರಮಜ್ಞಾನವು ಸಾಧ್ಯವೆಂದೇ ಹೇಳಿ ಅದರ ಶೋಧನೆಗಾಗಿ ಮಾನವನ ಸಹಜ ಶಕ್ತಿಗಳಾದ ಇಂದ್ರಿಯ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಶಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಸಾರಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಆ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಯಶಸ್ಸು ಕಂಡ ತತ್ತ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಇದುವರೆಗೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ (ಭಾರತದಲ್ಲಿ) ಇನ್ನೂ ಅಂಧಕಾರವೇ ಇದೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತತ್ತ್ವ ಜ್ಞಾನವು ಪ್ರಭಾಯುಕ್ತ ಸವಾಲಾಗಿ ಮೇಲೇಳುವಂತಹದು. ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ ದರ್ಶನ ಒಳಗೊಂಡಿರದ ಮಾನವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. 'ಸುಖವಾದ'ವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ ಎಪಿಕ್ಯೂರಸ್ (ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಕವಿ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 96ರಿಂದ 55) ಅಂತಹವರು ಮಣ್ಣುಗೂಡಿ ವೈರಿಗಳ ವಿವೇಕಗಳಿಗೆ ತತ್ತ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಹರಿದಿದೆ.

ಓದುಗರ ಓಲೆ

ಪ್ರಿಯ ಡಾ. ಮಂಜುನಾಥರೆ,
ವಂದನೆಗಳು,

ನಾನು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯಾಲಯದ ಕಛೇರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಅವರು ನಿಮ್ಮ ಎರಡು ನಾಟಕಗಳ ಪ್ರತಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಓದಿದೆ. "ನಾ ದ್ಯಾವನ್ನೋಡ್ ಬ್ಯಾಕು" ಇಷ್ಟವಾಯಿತು. ಹಾವೂ ಮರ ಇವೆಲ್ಲ ಪಾತ್ರಗಳಾದರೂ ಎಲ್ಲೂ ಕೃತಕತೆ ಇಲ್ಲದೇ ಆಶಯ convincing ಆಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ. ಆಶಯವೂ ಹೊಸತಲ್ಲದಿದ್ದರೂ Suspense ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮನವೊಲಿಸುವಂತಹದು. ಅಭಿನಂದನೆ, ಎರಡನೇ ನಾಟಕ ಒಳ್ಳೆಯದಿದೆ, 'ಬಿಸಿಲ್ಲುದರೆ' ಆದರೆ Suspense ಅಂತ ಇದ್ದಂತೆ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೀವೀಗ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಟರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಉತ್ತಮ ನಾಟಕಕಾರರೂ ಹೌದು. ನಿಮ್ಮಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಾಟಕಗಳ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ. ಯಶಸ್ವೀಭವತು.

ಇತೀ, ನಿಮ್ಮ

-- ಅರವಿಂದ ನಾಡಕರ್ಣ

‘ಇಹದ ಪರಿಮಳದ ಹಾದಿ’ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ....

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಪಕರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನರಸಿಂಹ ಸ್ವಾಮಿ ಅವರಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸ್ಥಾನಮಾನವಿದೆ. ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಿಯರು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಓದಿ ಮಿಷಿ ಪಡಬಹುದಾದಂಥ ಕಾವ್ಯ ರಚಿಸಿ ಆನಂದವನ್ನು ಹಂಚಿದ ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆ ಕೆ.ಎಸ್.ನ ಅವರದು. ಅವರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂಪು ನೀಡುವ ದೊಡ್ಡ ಗುಣವಿದೆ. ‘ಇಹದ ಪರಿಮಳದ ಹಾದಿ’ ಕೆ.ಎಸ್.ನ ಅವರ ಸಮಗ್ರ ಕಾವ್ಯದ ಸಾರಸತ್ಯ, ಆಳ ಅಗಲವನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ, ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಒಳ ಪಡಿಸಿರುವ ಸಂಶೋಧನ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ. ಇದೊಂದು ಗಮನಾರ್ಹ ವಿಮರ್ಶಾ ಗ್ರಂಥವೂ ಹೌದು. ಕನ್ನಡ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಹೆಸರು ಮಾಡಿರುವ ಡಾ. ನರಹಳ್ಳಿ ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಅವರು ಈ ಕೃತಿಯ ಕತೃ. ಕೆ.ಎಸ್.ನ ಅವರ ಕಾವ್ಯದ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆರವೇರಿದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ ಕೆ.ಎಸ್.ನ ಹೇಗೆ ಬೆಳೆದು ಬಂದರು; ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಕಂಡ ವಿವಿಧ ಚಳುವಳಿಗಳಿಗೆ ಸೃಜನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅವರು ಹೇಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಕೆ.ಎಸ್.ನ ತಮ್ಮ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಬಗೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೃತಿ ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ತೆರೆದಿಟ್ಟಿದೆ. ವಸ್ತು ನಿಷ್ಠ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಚಿಂತನ ಕ್ರಮ ಈ ಕೃತಿಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸಿದೆ. ನರಸಿಂಹ ಸ್ವಾಮಿ ಅವರ ಕಾವ್ಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನರಹಳ್ಳಿ ಅವರು ಅನೇಕ ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ವಾಗ್ದಾನಗಳನ್ನೂ ಬಿಡಿಬಿಡಿಯಾಗಿ ತೆರೆದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃತಿ ರಚನೆಯ ಕಾರಣ ಬಿಂದುಗಳನ್ನು ಲೇಖಕರು ಆರಂಭದಲ್ಲೇ ಹನಿಸಿದ್ದಾರೆ. “ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಒಲವಿನ ಕವಿ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ ಕೆ. ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ಜನಪ್ರೀತಿ ಹಾಗೂ ವಿಮರ್ಶಕ ಮನ್ನಣೆ ಎರಡನ್ನೂ ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಕವಿ. ಸುಮಾರು ಆರು ದಶಕಗಳಿಂದಲೂ ಕಾವ್ಯ ಕೃಷಿ ನಡೆಸುತ್ತ ಬಂದಿರುವ ಕೆ.ಎಸ್.ನ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೇ ಬೆಳೆದು ಬಂದವರು.

ಇಂತಹ ಮುಖ್ಯ ಕವಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕನ್ನಡ ವಿಮರ್ಶೆ ಹೆಚ್ಚು ಚರ್ಚಿಸಿಲ್ಲ. ‘ಚಂದನ’ ಅಭಿನಂದನ ಗ್ರಂಥ ಹಾಗೂ ನವ್ಯಕಾವ್ಯ ಸಂದರ್ಭದ ಕೆ.ಎಸ್.ನ ಕಾವ್ಯ ಕುರಿತ ಚರ್ಚೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಗ್ರವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆದಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಮೈಸೂರು ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶಂಸೆ ಸಾಕಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಅದರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಮಹತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಕೆ.ಎಸ್.ನ ಬರ್ನ್ಸ್‌ನಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ರೂಢಿಯ ಮಾತಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಬರ್ನ್ಸ್ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೂ ಕೆ.ಎಸ್.ನ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೂ ಮನೋಭಾವದಲ್ಲೇ ಮೂಲಭೂತ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಪ್ರಗತಿ ಶೀಲ ಚಳುವಳಿಗೆ ಕೆ.ಎಸ್.ನ ಸ್ಪಂದಿಸಿದ ಬಗೆಗೆ ಕನ್ನಡ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪವೇ ಇಲ್ಲ. ಕೆ.ಎಸ್.ನ ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯ ಬದುಕಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ಪ್ರಯೋಗಶೀಲರಾಗಿ, ಸಾಹಿತ್ಯಕ ವಾಗ್ದಾನಗಳಿಗೆ ಸೃಜನಶೀಲ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತ, ಅನನ್ಯ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಕಾವ್ಯ ರಚಿಸುತ್ತ ಬಂದವರು. ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆ. ಎಸ್.ನ ಅವರ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಚರ್ಚೆ ಕನ್ನಡ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಂಡಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಒಲವಿನ ಕವಿಯಾದ ಕೆ.ಎಸ್. ನರಸಿಂಹ ಸ್ವಾಮಿ ಅವರ ಕಾವ್ಯದ ಹೆಚ್ಚು ಹಾದಿಗಳನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥೈಸಿದ ಹಿರಿಮೆಗೆ ಈ ಕೃತಿ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರುಚಿಶುದ್ಧಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ, ನಮ್ಮ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ಹದನುಗೊಳಿಸಿದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಕೆ.ಎಸ್.ನ ಅವರ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಕವಿಯ ಆಶಯಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಧಕ್ಕೆ ಬರದಂತೆ, ನಮ್ಮ ವಿಮರ್ಶಕರು ಗಮನಿಸದೇ ಹೋದ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳತ್ತ ಇಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ಬೆಳಕು ಹಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.

“ಕೆ.ಎಸ್.ನ. ಅವರ ಮೈಸೂರು ಮಲ್ಲಿಗೆ ಗೀತೆಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಿರುವುದು ಅವುಗಳ ಮುಗ್ಧ ಸೌಂದರ್ಯದಲ್ಲಲ್ಲ. ನೋವಿದ್ದರೂ ಚೆಲುವನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆನ್ನುವ ಮನೋಭಾವದಲ್ಲಿ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ

ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಹಜ ಆಕರ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ಬದುಕು; ಸಹಜ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಕಾಣುವಂಥದ್ದು” (ಪುಟ - 40)

* “ಕಾಣದ ದೈವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಾಡುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬದುಕುವ ಛಲ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಕೆ.ಎಸ್.ನ. ಅವರ ಕಾವ್ಯ ನಿತ್ಯ ಜೀವನದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳಿಗೂ ಘನತೆಯನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟಂಥದು (ಪುಟ - 170)

* “ಬದುಕಿನ ಪಯಣದಲ್ಲಿ ಗಂಡನ ಜೊತೆಗೆ ಸದಾ ಇದ್ದೇನೆ ಎನ್ನುವ ಹೆಣ್ಣು ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ಅವರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೃಂಗಾರದ ಒಂದು ಪಾತ್ರವಾಗಿಯೇ ಅಥವಾ ಗಂಡನಿಗೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ವಿಧೇಯಳಾಗಿರುವ ಸಮರ್ಪಣಾ ಮನೋಭಾವದ ಹೆಣ್ಣಾಗಿಯೇ ಮಾತ್ರ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆ.ಎಸ್.ನ ಹೆಣ್ಣಿಗೂ ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವಳದೇ ಅದ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. (ಪುಟ - 257)

ಕೆ.ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ದೈನಿಕಗಳ ಕವಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ನಿತ್ಯಜೀವನದ ಸುಖ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಲೇ, ಬದುಕನ್ನು ಸಹನೀಯಗೊಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿದ ಕವಿ ಕೆ.ಎಸ್.ನ ಈ ಬದುಕನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ಸಾವಧಾನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಚೆಲುವನ್ನು ಕಾಣಲು ಹಂಬಲಿಸಿದವರೂ ಈ ಬದುಕನ್ನು, ಬದುಕಿನ ಕಷ್ಟಕೋಟಲೆಗಳನ್ನು ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಬದಲಿಸಿ ಸುಖ ಸಂಭ್ರಮಗಳನ್ನು ತಂದು ನೀಡುವ ಮಂತ್ರದಂಡ ಕಾವ್ಯವಲ್ಲ ಎಂಬ ನಿಚ್ಚಳ ಅರಿವು ಕವಿಗಿದೆ ” (ಪುಟ - 213)

“ಕೆ. ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ನವೋದಯ, ನವ್ಯ, ನವ್ಯೋತ್ತರ ಈ ಎಲ್ಲ ಚಳುವಳಿಗಳಲ್ಲೂ ಹಾದು ಬಂದವರು. ಎಲ್ಲ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದಲೂ ಪಡೆಯಬಹುದಾದ್ದನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಂಥವರು, ಅನೇಕ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಕೆ.ಎಸ್.ನ ಕಾವ್ಯ ಪೃಷ್ಟಿ ಪಡೆದಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ

ಬರ್ನ್, ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಎಚ್‌ಪೌಂಡ್‌ನ ಕ್ಯಾಂಟೋನ್‌ಗಳು ಕೆ.ಎಸ್.ನ ಕಾವ್ಯ ರಚನೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿವೆ. ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೆ.ಎಸ್.ನ ಕಾವ್ಯ ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆದಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕಾವ್ಯ ಸ್ವರೂಪದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿವೆಯೇ ಹೊರತು ಅಂತಃಸತ್ವದಲ್ಲಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಬದಲಾವಣೆಗಳೂ ಸಹ ಕೆ.ಎಸ್.ನ ಅವರ ದಿಕ್ಕನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸುವಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿಲ್ಲ” (ಪುಟ - 213) *

* “ಮೈಸೂರು ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕೆ.ಎಸ್.ನ ಅವರಿಗೆ ಜನ ಪ್ರೀತಿ, ವಿಮರ್ಶಕರ ಮನ್ನಣೆ ಎರಡನ್ನು ಗಳಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶಕರ ಮನ್ನಣೆ ಪರಸ್ಪರ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಹೋಗುವ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲ. ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಅದೇಕೋ ಅನುಮಾನದಿಂದಲೇ ನೋಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ಇವರಡನ್ನು ಪಡೆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. (ಪುಟ - 29)

ಕೆ.ಎಸ್.ನ. ಅವರ ಮನೋಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ತಾತ್ವಿಕ ನಿಲುವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸಿದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಡಾ. ನರಹಳ್ಳಿ ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಇದು ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂವೇದನಾಶೀಲ ಮನಸ್ಸೊಂದು ಕೆ.ಎಸ್.ನ ಅವರ ಕಾವ್ಯ ಲೋಕದ ಸಾರಸತ್ಯವನ್ನು ಭಿನ್ನ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಂಡ ಬಗೆಯೂ ಆಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದ, ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹ ರಹಿತ ವಿಮರ್ಶೆ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಎಂಬ ನಿಲುವು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಕವಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ಬಣ್ಣದ ಕಣ್ಣಿಂದ ಕಂಡಿಲ್ಲ. ಕೆ.ಎಸ್.ನ ಅವರ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ಬಹಳ ಸಂಯಮ, ತಾಳ್ಮೆ, ವಿವೇಕ, ಎಚ್ಚರಗಳಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಕೃತಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಬೇಂದ್ರೆ ಅವರ ಕಾವ್ಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಡಾ. ಜಿ. ಎಸ್. ಅಮೂರರ ‘ಭುವನದ ಭಾಗ್ಯ’ ಕೃತಿಯನ್ನು ಇಹದ ಪರಿಮಳದ ಹಾದಿ ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಡುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ, ವಿಮರ್ಶೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ದಕ್ಕಿದ ಲಾಭವೆಂದರೆ ಇಂಥ ಕೃತಿಗಳು.

ಕೆ.ಎಸ್.ನ ಅವರಿಗೆ ಕಾವ್ಯ ಬದುಕಿನ ವಾಸ್ತವಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿತ್ತು. “ಕವಿಯಾಗುವ ಬಯಕೆ ಹೊತ್ತು ನಿಂತ ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ಅವರಿಗೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾದರಿ, ಖಚಿತ ದಾರಿ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಅವರ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಹೊಸ ಕಾವ್ಯ ಹೇಗೆ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಬಿ.ಎಂ. ಶ್ರೀ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಗೀತೆಗಳ ಅನುಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೂಲಕ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರು” ಮುದ್ದಣ, ಬರ್ನ್, ಬಿ.ಎಂ. ಶ್ರೀ ಅಡಿಗ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಹೀಗೆ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಳಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಗಡಿಬಡಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ವಿಮರ್ಶೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ ಮರು ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಕಾವ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಅಡಿಗರ ಕಾವ್ಯ ಕೇಂದ್ರಿತ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಡಿಗರ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿ ಅವರಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಕಾವ್ಯ ರಚಿಸಿದ ಮಹತ್ವದ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆ.ಎಸ್.ನ ಅವರ ನಿಲುವು ಹೇಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ಸಾಧ್ಯಂತವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಡಿಗ ಕೆ.ಎಸ್.ನ ಇವರಿಬ್ಬರ ವಾಗ್ಯಾದ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮಹತ್ವದ ವಾಗ್ಯಾದವೂ ಹೌದು. ಈ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಓದಿ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿದ್ದೂ ಸತ್ಯ ವಿಮುಖವಾಗದ ವಿದ್ಯತ್ಪೂರ್ಣ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ” ಎಂದು ಡಾ. ಎನ್. ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟಿ ಅವರ ಕೊಂಡಾಡಿ ದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕೊಂಡಾಟದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಡಾ. ನರಹಳ್ಳಿ ಅವರ ‘ಇಹದ ಪರಿಮಳದ ಹಾದಿ’ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಸೇರಿದೆ. ಪ್ರೊ. ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ಕೆ.ಎಸ್.ನ ಅವರು ಒಂದು ಕಡೆ “ಒಬ್ಬರಿದ್ದರು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದಂತೆ ಎತ್ತರವಾಗಿ ತಂಪಾಗಿ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ” ಎಂದು ಗುಣಗಾನ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಹಾ ಪ್ರಬಂಧ ವನ್ನು ಓದಿದ ಅನಂತರ ನಮಗೆ ಕೆ.ಎಸ್.ನ ಹೀಗೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬರಿದ್ದಾರೆ, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದಂತೆ ಎತ್ತರವಾಗಿ ತಂಪಾಗಿ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ”

-- ಡಾ. ಜಿ. ಎನ್. ಉಪಾಧ್ಯ.

MATRIMONIAL

Alliance invited for Madhwa Kannada Brahmin Bride 5'5" tall, fair, smart, B.Com., Diploma course in computers, Vishwamitra gotra, Bharni Nakshatra, Mesha Rashi (Pratham Pada). Required well settled educated Madhwa Brahmin boy 28-31 yrs. From Bangalore/Mysore permanently settled in Mumbai/Thane. Contact: Tel. No. 911-485153 or write to Nesaru Box No. M/03

Alliance invited from well settled professionally qualified boy for Vadama Iyer Kannada speaking good-looking, smart girl 5'5 1/2" tall, Date of Birth 26-03-1976, Kowshika Gothra, Srawana Nakshatra, B.Com. - MBA - Finance Employed as executive in reputed Finance Company in Bangalore Contact: Tel. No. : 415 13 43 or Nesaru Box No. M/04

Bride for Smartha Brahmin boy aged 27, B.E. and M.B.A. from Bombay University employed in private firm. Girls with Engineering Degree preferred. Contact : 557 25 49 or write to Nesaru Box No. M/05

TRIMURTI JEWELLERS GOLD AND DIAMOND ORNAMENTS

460/4, Venkatesh Niwas,
Ground Floor,
Bhaudaji Road,
Opp Mysore Association,
Matunga (C.Rly.) Mumbai-19.
Phone : 402 34 85

ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಕಂಠಂ

ಚೆಲುವ ಚೆನ್ನಿಗರಾಯ

ತೀರ್ಥಕೇಸರ ನೀನು ಚೆನ್ನಕೇಶವ ಶ್ರೀಕಂಠ

ಮಂದಸ್ಥಿತರ ಮುಂಜಾವು

ಕಾವ್ಯದಾಡುಂಬೊಲಕೆ ಪ್ರಸಾದ

ನಿನ್ನಾಬದುಕು ಅಖಂಡ !

ವಿದ್ಯತ್ತು ಹಿಮಾಲಯದ ತಂಪು

ಕಾವ್ಯದೊಲುಮೆಗೆ ಎದೆಬೆಸುಗೆಯ ವಿದ್ಯುತ್ತು

ಪೂರ್ವಪಶ್ಚಿಮದ ನಂಟಿನ ಮುದ್ರಯುಂಗರದ ಸಂಪತ್ತು

ಬಹು ಭಾಷಾ ಸರಸ್ವತೀ ನಿನ್ನ ನಾಲಗೆಯಂಗಳದ ಸೊತ್ತು

ಕಾವ್ಯ ಮಿಮಾಂಸೆ ಹಸೆಗೆ ನೀನೇ ಔಚಿತ್ಯದ ಬಿತ್ತು !

ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀ ಹಾಡಿಹರಸಿದ ಉತ್ತಮಾಂಗಕೆ

ಹಿರಿಯಣ್ಣ ವೆಂಕಣ್ಣರ ಹರಕೆ ಚೆಲುವು

ಸುನೀತಿ ಸೌಹಾರ್ದ ಸದ್ಗುಣದ ನಿಲುವು

ಒಲುಮೆಯ ಶುಚಿ ನಿನ್ನ ಮಾತಿನ ಬೆಳಕು

ಗೆಳೆತನ ರಾಜ ರತ್ನಕೆ ಪುಟವಿಟ್ಟ ಕುವೆಂಪು

ನರಸಿಂಹದೊಲ ಸ್ನೇಹ ಸಿಂಹಾಸನಕೆ ಮೂರ್ತಿ

ದೊರೆಯಾದೆ ಪೂರ್ತಿ(ಪ್ರತಿ) ನೀನು !

ಬೆಳದಿಂಗಳಿರಲಿ ಕಗ್ಗತ್ತಲಿರಲಿ

ಎಲ್ಲದರಲಿ ನೀಹಾರಿಕಾ ಬೆಳಕು

ಕಣ್ಣ ಮಿಂಚಿನಲಿ ಸತ್ಯ ಶೋಧನೆಯ ಕಾವೇರಿ ಮಿಡುಕು

ಅವೈತುಂಬಿದ ನಿನ್ನೆದೆಯು ಸಮಾವಲೋಕನದ ತಿದಿಯು

ಕಡಲಾಳದ ಮೌಕ್ತಿಕದ ಬೆಳಕಿಗೂ ಪುಟವಿಟ್ಟ ಹೊಳಪು

ಬಿಂಕವಿಲ್ಲದ ಮಾತು ರುಚಿಯ ಥಳಕು

ಒಳಹೊರಗಿನ ಬದುಕು ಎರಡಿಲ್ಲದ ಸಾಮರಸ್ಯದ ಸರಕು

ಬಳಸಿಕೊಂಡೆ ನೀನದನೆ ಅದಕು ಇದರೂ ಎದಕು

ಒಲುಮೆ ತಾನೇ ಬೇಂದ್ರೆ ಬೆಂದ ಬದುಕು !

ಎರಡಿರದ ಎಂಟರಿಯದ

ಒಂದೆದೆಯೇ ಸಾಕೆಂದ ರತ್ನ ಪರೀಕ್ಷಕ ಜಾಣ

ಹರಿಹರಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ ನಂಬಿಯಣ್ಣ

'ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ' ಪದದೊಳೆಕೆ ನಿನ್ನದಣ್ಣ

ಕಾವ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷೆಗೆ ಯಾವ ಬಣ್ಣ !

ಭಾರತೀದಾಸ ನಿನ್ನ ಕಾವ್ಯಯೋಗದ ಹೆದ್ದೊರೆಗೆ

ಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ತಾನಾಗಿ ನಾಗಭೂಷಣವನಿತ್ತು

ನಾಗರತ್ನವ ತೆತ್ತು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅರಳಾಗೆ

ಬೇರೆ ಬಿರುದು ಬಾವಲಿಗಳು

ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಅಗ್ರಪೂಜೆ ಇತ್ಯಾದಿ

ಉಪಾಧಿ ಉಪಮಾನಗಳು

ನಿನ್ನ ನಿಲುವಿಗೆ ಎತ್ತಣ ಸಾಟಿ ತಂದೆ

ಆ ಕವಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಉಪಾಧಿಯಿಲ್ಲದ

ಸಾಮಂತ ಅರಿಗನಾಶ್ರಯದ ರತ್ನತ್ರಯದ

ಅದಿಕವಿ ನಾಡೋಜ ಪಂಪನಂತೆ...

“ಕದಳೀ ಗರ್ಭ ಶ್ಯಾಮಂ

ಮೃದು ಕುಟಿಲ ಶಿರೋರುಹಂ, ಸರೋರುಹ ವದನಂ,

ಮೃದು ಮಧ್ಯಮತನು, ಹಿತಮಿತ...

ಮೃದು ವಚನಂ, ಲಲಿತ ಮಧುರ ಸುಂದರ ವೇಷಂ”

ನೀನೂ ಸರಳ ಸೌಜನ್ಯಂ

ನಂಜುಂಡನ ಶ್ರೀ ಕಂಠ ತೀರ್ಥಪುರ ಕನ್ನಡ ಮಾನ್ಯಂ

ನಿನಗೆ ನೀನೇ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಶ್ರೀಕಂಠ...

“ಸಮರಸವೇ ಜೀವನಂ....”

— ಪ್ರೊ. ವಸಂತ ಕುಷ್ಕಗಿ

ಇಂಕ್ವಿಲಾಬ್ ಜಿಂದಾಬಾದ್

“ಇದರೊಡನೆ ಇದನ್ನೂ ಯಾರದೆಂದುಕೊಂಡು ಬಂದೆ ?”

“ಅಯ್ಯೋ ಅದೀತು ! ತಮಗೆ ಇವಳ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯದು. ಇವಳು ಯಾರೊಂತ ತಿಳಿದಿದ್ದೀರಿ ? ಇಲ್ಲಿ ಒಳಗಿರುವವರನ್ನೆಲ್ಲ ಇವಳ ಮುಂದೆ ನಿಷ್ಪಯೋಜಕರೆನ್ನಬಹುದು. ಇವಳು ಪಕ್ಕಾ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟಳು. ಹೆಂಗಸರನ್ನೆಲ್ಲ ಸರಿ ಮಾಡುವುದು ಇವಳೇ ”

ಆಗ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪೋಲೀಸ್ ಪೇದೆ, “ಗುಂಡೇಟು ತಗಲಿ ಸತ್ತ ಕಿಟ್ಟುವಿನ ಹೆಂಡತಿ ಇವಳಲ್ಲವಾ ?” ಎಂದು.

“ಹೌದು”

“ಇವಳು ಭಾರೀ ಕುಳು” ಮೂರನೆಯ ಪೇದೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟನು.

ಮುಖ್ಯ ಪೇದೆಗೆ (ಹೆಡ್ ಕಾನ್ಸ್ಟೇಬಲ್) ಒಂದು ಹೊಸ ವಿಷಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಓರ್ವ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಒಳಹಾಕುವುದರಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ ವಿರೋಧವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವಳೊಡನೆ ಓರ್ವ ಹುಡುಗನಿದ್ದಾನೆ. ಐದಾರು ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯದವನು. ಅವಳನ್ನು ಲಾಕಪ್ಪಿ ನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಆ ಹುಡುಗನನ್ನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು?

ಆತ, “ಈ ಹುಡುಗ ಯಾರು ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

ಅವಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಾತ, “ಆಕೆಯ ಮಗ ” ಎಂದು.

“ಇದನ್ನೇನು ಮಾಡಬೇಕು ?”

“ನಾನು ಅದನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ ಸಾರ್, ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ ! ಪಿಶಾಚಿ ಎಲ್ಲ ವಿಧದಲ್ಲೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ ಅಂಜಿಕೆ. ಭಯ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಹ್ಯಾಗೆ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ ನೋಡಿ !

ಈ ಹುಡುಗನು ಠಾಣೆಯ ಜಗಲಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪೇದೆ ಕೋಪದಿಂದ ಲಾಠಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಆತನ ಬಳಿಗೆ ಹಾರಿದ ಹುಡುಗನು ಅಲುಗಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಿಂತಲ್ಲೇ ನಿಂತ. ಅವನ ಕಣ್ಣಿನ ರೆಪ್ಪೆ ಕೂಡಾ ಅಲುಗಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಅದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಒಂದೊಂದು ಅವನು ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇಲ್ಲದವನಾಗಿರಬಹುದು. ಹಾಗಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಅವನೋರ್ವ ವ್ಯುಗವೆಂದಾದರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ತನ್ನ ಸಂಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಒಳಗೆ

ಹಾರಿ ಬಂದ ಪೋಲೀಸ್ ಪೇದೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಒಂದೊಂದು ಅವನು ಹೆದರಿ ಓಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಆತನನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕು. ಆತನು ಒಂದು ಕಂಭದಂತೆ ನಿಂತೇ ಇದ್ದ. ಕೊನೆಗೆ ಮುಖಭಾವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು.

ಪೋಲೀಸರೆಲ್ಲರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರಾದರು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಂಭವ ಅವರಿಗೆ ತೀರಾ ಹೊಸದಾಗಿತ್ತು. ಅವನನ್ನು ಹೆತ್ತಾಕೆ ಎಂದು ಕೊಳ್ಳುವವಳೂ ಅಲುಗಾಡಲಿಲ್ಲ.

“ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಒದೆಕೊಡಬಾರದಾಗಿತ್ತೇ?” ಓರ್ವ ಪೇದೆ ಕೇಳಿದನು.

“ಒಂದೋ ? ಆದೀತು. ನಾನು ಹತ್ತು ಒದೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವಾ ? ಒದೆ ತಿನ್ನುವಾಗ ತಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಲುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತುಟಿ ಕೊಂಚ ಓರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ. ಈತ ಓರ್ವ ಮನುಷ್ಯ ಜೀವಿಯಲ್ಲ !” ಅವಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಪೇದೆ ನುಡಿದ.

ಆಗ ಮತ್ತೊರ್ವ ಪೇದೆ ಓಡಿ ಬಂದು ಹುಡುಗನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಒಂದೇಟು ಹಾಕಿದ. ತಲೆ ಒಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಕಿಟ್ಟಂತೆ ಒಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ವಾಲಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಮೂಕರಾದರು. ಅವನನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಹಾಗೆಂದು ಘಟನೆ ನಡೆಯಿತೆಂದು ಯೋಚಿಸಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು ಇನ್ನೋರ್ವ ಪೇದೆಯೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಹುಡುಗನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ. ಅದನನ್ನು ಎರಡು ಕಿವಿಗಳಿಂದಲೂ ಹಿಡಿದು ಮೇಲೆತ್ತಿ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿದ. ಒಡನೆಯೇ ಹಿಂದಿನಂತೆ ಆತನು ಕಂಭದಂತೆ ನಿಂತಿದ್ದನು !

ಮುಖ್ಯಪೇದೆ, “ಇದೊಂದು ಪಿಶಾಚಿಯೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ. ಅವಳು ಹೇಗೆ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದಾಳೆ ನೋಡಿ” ಎಂದನು. ಅವಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಾತ, ಇವಳು ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಎಂದು ಯಾರಿಗೂ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ತಿಳಿಯುತ್ತಲ್ಲವಾ ?” ಎಂದು.

ಆಗ ಮತ್ತೊರ್ವ ಪೇದೆ, “ಆ ಕಿಟ್ಟು ಯಾರೊಂತ ತಿಳಿದಿದ್ದೀರಿ? ಅಂದಿನ ಮರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಗುಂಡಿಗೆ ಎದೆಯೊಡ್ಡಿ ನಿಂತವನು. ಆಕೆ ಅವನೊಡನೆ

ಮೂಲ : ತಕ್ಕಳಿ ಶಿವಶಂಕರ ಪಿಳ್ಳೆ

ಅನು : ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್

ಬದುಕಿದವಳು. ಈ ಹುಡುಗನಾದರೋ, ಅವನದೇ ಬೀಜ.”

ಅವಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಾತ, “ಅವಳು ಈ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಕಲಿಸುವದೇನೊಂತ ಗೊತ್ತೇ ? ನಾನು ಕಳೆದೇರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಭಯಪಡ ಬಾರದೆಂದು ಇವಳು ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಾಳೆ. ಇವನು ದೊಡ್ಡವನಾದ ಬಳಿಕ ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಯಮದೂತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆತನನ್ನು ಆಕೆ ಆ ರೀತಿ ಸಾಕಿದ್ದಾಳೆ. ಇವನನ್ನೂ ಒಳಹಾಕಿ ಎಂದೇ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು”.

ಗುಂಡೇಟಿನಂತಹ ಒಂದು ಶಬ್ದ ಕೇಳಿತು ಮತ್ತೊರ್ವ ಪೇದೆ ಅವಳ ಕೈಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ಹುಡುಗನೊಮ್ಮೆ ಕಂಪಿಸಿದನು. ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳು ತಿರುಗಿದುವು.

“ನೋಡಿ, ನೋಡಿ”, ಪೇದೆ ಹೇಳಿದನು. “ಆತ ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆತನಿಗೇನಾದರೂ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅವನು ನಮ್ಮನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ.”

“ಮುಗಿಸಿಯೇ ಬಿಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಮುಂದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕೊಲೆ ಕೇಸಾದೀತಲ್ಲ ? ಇವರನ್ನೆಲ್ಲ ಬೆಳೆಯಲು ಬಿಡಬಾರದು”

ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದರೆ ಅವನನ್ನೂ ಒಳಹಾಕಿದರೆ ಹೇಗೆಂಬುದು ಮುಖ್ಯ ಪೇದೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿತ್ತು. ಆತ ದೂರವಾಣಿಯ ರಿಸೀವರನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಯೊಡನೆ ಕೇಳಿದ. ಆತ ನಿರ್ದೇಶ ನೀಡಿದ. ಹಾಗೆ ಆಕೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಂಬಗಳ ಒಳಗೂ ಆತ ಬೀದಿಯಲ್ಲೂ ಆಗಿಬಿಟ್ಟರು.

ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆಯ ಮುಂದಿನ ಬೀದಿಯ ಆಚೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೀಪದ ಕಂಭವಿದೆ. ಅದರ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಆತ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಂಬಗಳೆಡೆಯಿಂದ ಆಕೆಯೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಕೆಗೆ ಆತನನ್ನು ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತು. ಆತ ಕೂಡ ಆಕೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನೇನೋ.

ಆತ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದ. ಹೆಚ್ಚಿನ

ದಿನಗಳಲ್ಲೂ ಸಾಯಂಕಾಲವಷ್ಟೇ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದ. ಆಗಲೂ ಆತನ ಹೊಟ್ಟೆ ಉಬ್ಬಿರುತ್ತಿದ್ದುದು ಆತನಿಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಂದ ಏನೇನು ತಿಂದು ಆ ಹೊಟ್ಟೆ ಉಬ್ಬಿದೆಯೋ ಏನೋ. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಆ ದೀಪದ ಕಂಭದ ಬುಡದಲ್ಲಿಯೇ ಆತನು ಮುದುಡಿಕೊಂಡು ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದ. ಕಂಬಗಳೆಡೆಯಿಂದ ಆಕೆ ಆತನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನವೇ ಅವನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಅಂದು ಅವನ ಹೊಟ್ಟೆ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಆಕೆಯ ಮಗ ಆ ದಿನ ಏನನ್ನೂ ತಿಂದಿರಲಾರ. ಜೈಲಿನ ಪೈದಿಗಳಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಲಿನವರು ಊಟ ತರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಆಕೆಯನ್ನು ಹೊರಗೆ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಕೆಯ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಿಡಿ ಅನ್ನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಡಿಸಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲೆತ್ತಿ ನುಂಗಲು ಆಕೆಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ತಟ್ಟೆ ಖಾಲಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸ್ ಪೇದೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

“ಯಾಕೆ ಊಟ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ? ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿದ್ದೀಯಾ?” ಲಾಲಿಯ ತುದಿಯಿಂದ ಒಂದು ಗುದ್ದು ಕೊಟ್ಟರೂ ಆಯಿತು.

ಒಳ್ಳೆಯ ಮಂಜು ಬೀಳುವ ದಿವಸಗಳು. ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಒಂದು ಹಳೆಯ ಬಟ್ಟೆಯ ತುಂಡು. ಅವನಿಗೆ ದೊರಕಿದೆ. ಅದನ್ನಾತ ತೋಳಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದ. ಅಂದು ಅದನ್ನು ತಲೆ ತುಂಬಾ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸಿದ.

ಒಂದು ದಿನ ಆತ ಮಲಗಿದ್ದಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಲಗಿದಲ್ಲೇ ಹೊರ ಣಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಳು. ಅವನ ಖಾಯಿಲೆ ಏನಾಗಿರಬಹುದು? ಮೂರನೆಯ ದಿನ ಎಂದಿನಂತೆಯೇ ಅವನೆದ್ದು ಹೊರಟ.

ಹಾಗೆಯೇ ತಿಂಗಳುಗಳುರುಳಿದವು.

ಆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಧಾರಾಳ ವಾಹನಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಂದು ದಿನ ಆತನು ಹೊರಳಾಡುತ್ತಾ ದೀಪ ಕುಂಭದ ಬುಡದಿಂದ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋದ. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ವಾಹನದ ಚಕ್ರಗಳುರುಳುವಲ್ಲಿಗೆ ತಲಬಿಟ್ಟು ಒಂದು ಕಾರಿನ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿಸಿತು. ಆಕೆ ಎದ್ದು ನಿಂತಳು... ಅವನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೊರಳಿದ... ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಐಶ್ವರ್ಯವಂತ - ಭಾಗ್ಯವಂತನ ವಾಹನ. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವ ವಸ್ತು ಅವಳ

ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಮೂಲ್ಯವಾದುದಾಗಿದ್ದರೂ ಇತರರ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳಬೇಕಾದ ಮಹತ್ವ ಅದಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಬೆಲೆ ಇದೆಯೇ? ಆ ವಾಹನಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಉರುಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಅದು ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲೆ ಉರುಳುವಾಗ, ಅದರೊಳಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದವರಿಗೆ ಕುಲುಕಾಟವಾದೀತೆಂಬ ಭಯದಿಂದಲೆಂಬಂತೆ ಒಂದು ಹಾರ್ಡ್ ಬಾರಿಸಿತು. ಆ ತಾಯಿ ಜೈಲಿನೊಳಗೆ ಉಸಿರು ಬಿಗಿ ಹಿಡಿದು ನಿಂತಿದ್ದಳು. ವಾಹನ ದಾಟುತ್ತಿದೆ... ಆಕೆ ತನಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಚೀರಿ ಬಿಟ್ಟಳು. ಆಕೆಗೆ ಕಣ್ಣು ಕಾಣಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಆತ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗಿದ್ದಾನೆಯೇ? ಅಥವಾ ವಾಹನದ ಚಕ್ರಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಜಜ್ಜಿ ಹೋದನೆ?... ಅಲ್ಲಿ ಏನೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲ, ಅವನು ಮಲಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನೆಂಬ ಮಾಂಸಪಿಂಡ ಮಾತ್ರವೋ? ಅಥವಾ ಅವನೇಯೋ? ಆತ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಚಾಚುತ್ತಾ ಎದ್ದನು “ಹಾಯ್ ! ಅವನು ಸಾಯಲಿಲ್ಲ !”

ಆ ದೀಪದ ಕಂಭದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಅವನಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಯವಿರುವ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹುಡುಗನೂ ಬಂದನು. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಏನೇನೋ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವನು ಓರ್ವ ಸ್ನೇಹಿತನನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಆ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಆ ಜೊತೆಗಾರನ ಕುರಿತು ಮತ್ತಷ್ಟು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಓರ್ವ ಜೊತೆಗಾರನಿರುವುದು ಆಕೆ ಸಮಾಧಾನ ವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಉತ್ಕಂಠೆ ಕೂಡಾ ಇದೆ. ತಾನು ಯಾವಾಗ ಹೊರ ಹೋಗಬಹುದೆಂಬುದರ ಕುರಿತು ಆಕೆಗೆ ಯಾವ ವಿವರವೂ ತಿಳಿಯದು. ಆದರೆ ಅಷ್ಟು ಕಾಲವೂ ಅವನ ಜೊತೆಗಿರುವವರು ಎಂತಹವರೆಂಬ ಕುರಿತು ಆಕೆಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವನು ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡವನಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಅವನ ಬದುಕಿಗೆ, ಅವಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಓರ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯ ತಾಯಿಯದಲ್ಲದ ಬೇರೊಂದು ಅರ್ಥವಿದೆ. ಆಕೆ ಆತನನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಕಿ ಸಲಹುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆ ಜೊತೆಗಾರನಿಂದಾಗಿ ಆಕೆಯ ಮಗ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋದರೆ, ಬೇರೊಂದಾಗಿ ಬದಲಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಆತನ ಜೀವನೋದ್ದೇಶ ತಿಳಿಯಲಶಕ್ತ ವಾಗಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಆಕೆಯ ಸರ್ವಸ್ವವೂ ನಾಶ ವಾದಂತೆಯೇ.

ಮರುದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಠಾಣೆಯಲ್ಲಿ ಪೈದಿಗಳಿಗೆ

ಊಟ ತಂದಾಗ ಹುಡುಗರೀರ್ವರೂ ದೀಪದ ಕಂಬದ ಬುಡದಲ್ಲೇ ಇದ್ದರು. ಹುಡುಗರಿಬ್ಬರೂ ಆ ದಿನ ಏನೂ ತಿಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಪೈದಿಗಳನ್ನು ಸಾಲಾಗಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಊಟ ಬಡಿಸಲಣೆಯಾದಾಗ ಆ ಜೊತೆಗಾರ ಹುಡುಗನು ಎದ್ದು ನಿಂತನು. ಆತನು ತನಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆಯೇ ಒಂದೊಂದೇ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟು ಠಾಣೆಯನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿದನು. ಆತನು ಅನ್ನದ ಸಮೀಪ ಬಂದಿದ್ದನು. ಓರ್ವ ಪೋಲೀಸ್ ಪೇದೆ ಘರ್ಜಿಸುತ್ತಾ ಆತನ ಬಳಿಗೆ ಹಾರಿದನು. ಒಂದು ಬೀದಿ ನಾಯಿಯಂತೆ ಆತ ಓಡಿದ ಆ ಓಟವು ಒಂದು ನೋಟವೇ ಆಗಿತ್ತು.

ಆಗಲೂ ಆಕೆಯ ಮಗ ದೀಪದ ಕಂಭದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಇದ್ದಾವುದೂ ತಿಳಿಯದು.

ಆ ಮೇಲೆ ಆ ಜೊತೆಗಾರ ಹುಡುಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಮಗ ಏಕಾಂಗಿಯಾದನು. ಅವಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು. ಆದರೂ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭೀತಿ ಪಡುವವರು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತಾರೆ.... ಅವರ ಮದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಆಕೆಯ ಮಗನೂ ದಿನಗಳೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಕ್ರಮದ, ಅನೀತಿಯ ಗುಂಡೇಟೆಗದುರಾಗಿ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಹೆಜ್ಜೆಗಳೊಡನೆ ಎದೆಯೊಡ್ಡಿ ಮುಖವಡಿಯಾಗಿ ಬಿದ್ದ ಗಂಡನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದಳು. ಮಗನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಆ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ.

ವಾರಗಳೂ ತಿಂಗಳುಗಳೂ ಮತ್ತೆ ಉರುಳಿದವು. ಆ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಮಗ ಹಾಗೆಯೇ ದಿನ ನೂಕಿದರು. ಆಕೆ ಹೊರಬಂದು ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ತನ್ನ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಿ ಅವನನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು ಯಾವಾಗ? ಅವನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ ಮತ್ತು ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳೆಷ್ಟೋ ಇವೆ. ಅವನು ಅಧಃಪತನ ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆಯೇ? ಹಾಗೇನಾದರೂ ಆಗಿದ್ದರೆ ಆತನನ್ನು ಆ ಹಾದಿಯಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಹಾಗೆ ಆಕೆ ಆ ದಿನವನ್ನು ಎದುರು ನೋಡತೊಡಗಿದರು.

ಒಂದು ದಿನ ಕಾರಾಗೃಹದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಂಬಗಳು ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವು. ಅಧಿಕಾರಿಯು ಆಕೆಯೊಡನೆ ಹೊರಟು ಹೋಗಲು ಹೇಳಿದನು. ಅವಳು ಜಗಲಿ, ಅಂಗಳ ಮತ್ತು ಗೇಟು ದಾಟಿ ರಸ್ತೆಗಿಳಿದಳು. ಅವನ ತುಟುಗಳಿರಲಿಲ್ಲವು. ಆ ಮಂದಹಾಸ ಆಕೆಗೆ ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನೆಲ್ಲ ಬೆಳಗಿಸಿದಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಅವನ (ಪುಟ 13ಕ್ಕೆ)

ರಂಗಮನೆ

ಶ್ರೀ ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತ

ಪ್ರಯೋಗದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗುರ್ತಿಸಬಹುದು.

ಇಷ್ಟಾದರೂ ರಂಗಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇತಿಮಿತಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಬಣ್ಣ ಬನಿಯನ್ನು ಗಾಢಗೊಳಿಸಿದ ಹಿರಿಮೆಗೆ ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತರು ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ತಿಂಗಳು ವೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದ ರಂಗ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತರು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡು ರಂಗಭೂಮಿಯ ಭವಿಷ್ಯದ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದರು. ರಂಗ ಭೂಮಿಯ ಬಲವರ್ಧನೆಗೆ ಕಾರಂತರು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡವರು. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಹೊಸ ಆಯಾಮವನ್ನು ನೀಡಿದವರು. ನಿಜವಾದ ರಂಗಭೂಮಿ ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಅವರ ಮನದಾಳದ ನಿಲುವನ್ನು ಕಾರಂತರು ಅಕ್ಷರ ರೂಪಕ್ಕೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರಂಗ ಮನೆ ಎಂಬ ಲೇಖನವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ರಂಗಭೂಮಿ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದು ಎಂಬ ಕಾರಂತರ ಮಾತು ಗಮನೀಯ ಅಂಶ. ನಾಟಕದ ಆಸಕ್ತರೆಲ್ಲ ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಓದಲೇಬೇಕು. ಸಮಕಾಲೀನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾರಂತರ ಈ ಲೇಖನಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ನೆಲೆ ಬೆಲೆಯಿದೆ. 'ನೇಸರು' ಓದುಗರಿಗಾಗಿ ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

(೧) ವಿರಾಟ್ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನಾಗಲೀ, ಸೀಮಾತೀತ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನಾಗಲೀ, ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

(೨) ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಸುಲಭವಲ್ಲ.

(೩) ದೃಶ್ಯದ ಜಾದೂ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲವೂ ನಟನ ಮೇಲೆ (ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ಕೂಡ) ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

(೪) ದೊಡ್ಡ ಆತಂಕವೆಂದರೆ ಆತ್ಮೀಯತೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ರಂಗಪ್ರಯೋಗ ಖಾಸಗಿ ಪ್ರಯೋಗ ವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

(೫) ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೂ ನಟರಿಗೂ ನಾಟಕಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಪರಸ್ಪರ ಪರಿಚಯದ ನೆಟ್ಟು ಇರುವುದರಿಂದ ನಾಟಕ ಪ್ರಯೋಗ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸವಾಲನ್ನೂ ಎದುರಿಸುವ ಮನಸ್ಸಿತ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಹೀಗಾದರೂ, ರಂಗಮನೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಸ್ಥಳೀಯತೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ರಂಗ ಅಂದೋಲನಕ್ಕೆ ನಾಂದಿಯಾಗಬಹುದು. ಪ್ರೇರಣೆಯೂ ಆಗಬಹುದು. ಆತ್ಮೀಯತೆಯಲ್ಲಿ ರಂಗಭೂಮಿ ಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದ್ಧತೆ ಬರುವುದಲ್ಲದೆ ಇದು ತಮ್ಮದು ಎಂಬ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ಹೊಸ ಹೊಸ ನಟರಿಗೆ, ಹೊಸ ಹೊಸ ನಾಟಕಕಾರರಿಗೆ, ಹೊಸ ಹೊಸ ವಿನ್ಯಾಸಕರಿಗೆ, ಪ್ರತಿಭೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದೂರಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಂಗಮನೆಗಳ ಜತೆಗೆ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಸ್ಪರ್ಧಾಭಾವನೆಯೊಡನೆ ಸದ್ಯಾವನೆ ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ನಟನಿಗೂ, ಆ ರಂಗಶಾಲೆಗೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ identity ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಕೆಲವು ಅನುಭವಗಳು :

ಅಲ್ಪಾಜಿಯವರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಟಕಶಾಲೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿದ್ದಾಗ ಕೇವಲ 72 ಆಸನಗಳ ರಂಗಮಂದಿರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದರು. ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ದಾಳಿ ಇನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಪಾಜಿಯವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು; ದೊಡ್ಡ ಥಿಯೇಟರನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಖಾಲಿ ರಂಗಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕ ಆಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಆಸಕ್ತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ರಂಗನಿಷ್ಠರಿಗೆ ಇಂಥ ಒಂದು ರಂಗಮನೆಯಿದ್ದರೆ ಒಂದೇ ದಿನ ಅಷ್ಟು ಜನ ಬಂದು ನೋಡುವ ಬದಲು ಹತ್ತುದಿನ ಬಂದು ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಂಗ

ಆತ್ಮೀಯ ರಂಗ, ಕಿರುರಂಗ ಎನ್ನಬಹುದು. ಆಕಾರದಲ್ಲಿ, ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆಯಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಸ್ಥಾಪಿತ ರಂಗಶಾಲೆಗೂ ಈ ರಂಗಮನೆಗೂ ಮೂಲಧೋರಣೆಯಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆಯಿದೆ.

ರಂಗಮನೆ ಒಂದು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಮನೆಯಂತೆ. ಆತ್ಮೀಯ ಜನರ ಕೂಟಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂಥ ಸ್ಥಳ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಟ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ಹತ್ತಿರವಾಗುತ್ತಾರೆ. ನಾಟಕದ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಗಳನ್ನು ಮಾತಿನ ಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿ, ಗತಿವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ತರಬಹುದು. ಇಂಥ ಸ್ಥಳ ಮನರಂಜನೆಗಿಂತಲೂ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕಿತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ಸಾಮೀಪ್ಯದಲ್ಲಿ, ನಟನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಚಲನವಲನಗಳಲ್ಲಿ, ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆಳವಾದ ವಿವರಣೆಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಅಭಿನಯದಲ್ಲಿ ನೈಜತೆ ತರುವಲ್ಲಿ 'ರಂಗಮನೆ' ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಧ್ವನಿವರ್ಧಕದ ಹಾವಳಿಯಿಲ್ಲ. ರಂಗಶಾಲೆಯೆಂದೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೊಠಡಿ ಬೇಕಿಲ್ಲ, ಪ್ರವೇಶದರ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ 'ಗೌರವಧನ' ಮಾತ್ರ. ಇದು ರಂಗಭೂಮಿ ಮತ್ತು ರಂಗಭೂಮಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತರ ಕಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತೋರಿಸುವ ಒಂದು ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ. ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಹುದು. ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಅವರ ವಿಮರ್ಶಾಧ್ಯಕ್ಷಿಯನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಎದುರಿಸಬಹುದು. ರಂಗಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಂಗಸ್ಥಳದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಆದ ಸೌಲಭ್ಯವೂ ಇದೆ.

ರಂಗಶಾಲೆಗಿಂತಲೂ ರಂಗಮನೆ ಮಿಗಿಲಾದ ಜಾಗೃತರಂಗ, ರಂಗಭೂಮಿಗೇ ರಂಗಭೂಮಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂಥದು. ರಂಗಮನೆ ರಂಗಪ್ರಾಜ್ಞರು, ರಂಗತಜ್ಞರು ಹಾಗೂ ರಂಗಾನುಭವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಇರುವಂಥದು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ, ನಟ.... ಈ ಇಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಬೆಳಕು, ರಂಗ ಹಾಗೂ ವೇಷವಿನ್ಯಾಸಗಳ ಅಬ್ಬರವಿಲ್ಲ. ಸಭಾಂಗಣ ಕತ್ತಲೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಟ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಮುಖ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳಗುತ್ತದೆ. ನಟನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಆದ್ಯತೆ. ಅಭ್ಯಾಸದ ಮೊದಲ ದಿನದಿಂದ ಪ್ರದರ್ಶನದವರೆಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕ್ರಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಡೆತಡೆ ಇಲ್ಲದೆ, ನಾಟಕ

ಅಂದೋಲನಕ್ಕೆ ಅದೇ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದು; ಆಗ ನಟ ವರ್ಗವೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು. ಇಂಥ ಮಿನಿರಂಗವನ್ನು 'ಸ್ಪೂಡಿಯೋ ಥಿಯೇಟರ್' ಎಂದು ಅಲ್ಟಾಜಿಯವರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಹವ್ಯಾಸಿರಂಗದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯೆಂದರೆ ನಾವು ಯಾವುದೋ ದೊಡ್ಡ ರಂಗಶಾಲೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಬುಕ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅನಂತರ ನಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಂದ ಸಾವಾನು ಸರಂಜಾಮುಗಳ ಭಾರವನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಒಂದು ಸ್ಟೇಜ್ ಹಾಕಿ, ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಸಮಯವಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅದು ಒಂದೇ ಪ್ರದರ್ಶನ ವಾಗುವುದರಿಂದ ನಟ ಬೆಳೆಯಲು ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ನನ್ನ ರೆಪರ್ಟರಿಗಳ ಅನುಭವದಿಂದ ಕಂಡು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹೊಸ ನಾಟಕ ನಡೆಯಲಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಟಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು ಸತತವಾಗಿ ಆಗುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಭೂಪಾಲ್ ರಂಗ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಸತತವಾಗಿ ಎಂಟು ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದುಂಟು. ಇದರಿಂದ ನಟ ತನ್ನ ಅಭಿನಯದಲ್ಲಿರುವ ಏರುಪೇರುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮೊದಲ ದಿನ ನಟನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಭಯ, ಸಭಾಕಂಪವಿರುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯ ದಿನ ಸರಿ ತಪ್ಪುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಶೂನ್ಯತೆಯ ಆತಂಕವಿರುತ್ತದೆ. ಮೂರನೆಯ ದಿನ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತೊಡಗುತ್ತಾನೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಸಣ್ಣ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯ. ಅಲ್ಟಾಜಿಯವರು 72 ಆಸನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಉದ್ದೇಶವೇ ಅದು. ಯಾವುದೇ ನಾಟಕವನ್ನು 500 ಜನ ಒಂದೇ ಸಲ ನೋಡುವುದಕ್ಕಿಂತ 7-8 ದಿನ ನೋಡಲಿ ಎಂಬ ಕಾರಣವಿದ್ದಿತು. ಆಗ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ರಂಗಕಲಾವಿದರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ವೇದಿಕೆ ಪ್ರೇಕ್ಷಕನಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಿರಬೇಕು. ಪ್ರೇಕ್ಷಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಆಸನಗಳ ಸಾಲು 15ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇರಬಾರದು. ಬೀಸಣಿಗೆಯ (ಅರ್ಥವ್ಯಕ್ತಿ) ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಆಸನಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕು. ಅಲ್ಟಾಜಿಯವರು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಥದನ್ನು

ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. 'ಕಿಂಗ್ ಲಿಯರ್' ಅಂಥ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಸಹ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ನಾಟಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಜನಪ್ರಿಯ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಯೋಗದ ಧೋರಣೆ ಜನರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಬೇಕೆಂಬುದು ಮುಖ್ಯಗುರಿ. ಏಕೆಂದರೆ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಹೊಸ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ನಡೆದರೆ ಮಾತ್ರ ರಂಗಭೂಮಿಗೆ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಅನುಭವ ಕರ್ನಾಟಕ ದವರಿಗೆ ಹೊಸದೇನೂ ಅಲ್ಲ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಟಕ ಶಾಲೆಯ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದ ರಣಜಿತ್ ಕಪೂರ್ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ನಾಟಕ 115 ಬಾರಿ ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಗಳಿಸಿದೆ. ಈ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಪ್ರಶ್ನಿಸಬಹುದು ಇರಲಿ ಇದರ ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ 72 ಆಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಎರಡು ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸಿ 56ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗ ನಡೆಯಿತು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರೂ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ 115 ಪ್ರದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ರಂಗಮನೆ ತುಂಬುವನೆಯಾಗಿತ್ತು. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪ್ರೌಢಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದ್ದು ಮುಖ್ಯ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಥಿಯೇಟರುಗಳ ನೆನಪು ಬರುತ್ತದೆ. ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ National Theatre ಕಟ್ಟಿಸಿದಾಗ ಮೂರು ನಮೂನೆ ಥಿಯೇಟರುಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡರು.

(೧) ದೊಡ್ಡ ಸ್ಟೇಜ್ ಹೊಂದಿದ ಥಿಯೇಟರ್ ಸುಮಾರು 800-1000 ಜನ ಕೂರುವಂಥದು. ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ Musical Opera ಮಾಡರಿಯಿರುವ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದ ತಂಡಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವುದಾಗಿತ್ತು.

(೨) ಸುಮಾರು 500-600 ಜನ ಕೂರುವಂಥದು. ಸ್ಥಾನೀಯ ವೃತ್ತಿಪರರು ಮಾಡುವ ಜನಪ್ರಿಯ ನಾಟಕಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟುದು.

(೩) ಸಣ್ಣ ಥಿಯೇಟರ್ ಸುಮಾರು ೧೫೦ರಷ್ಟು ಜನರಿಗಾಗಿ.

ರಂಗಾಯಣದಲ್ಲಿ 'ಭೂಮಿಗೀತ' ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಿನಿಥಿಯೇಟರ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅದು ಒಂದು

ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಧ್ಯಮ ಹಾಗೂ ಪುಟ್ಟ ಥಿಯೇಟರ್‌ಗೆ ನಡುವಿನದು. ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಸುಮಾರು 200 - 250 ಜನ ನೋಡುವಂತಿರಬೇಕು ಎಂಬುದು.

ನಗರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂಥ ರಂಗಭೂಮಿ ಎಂದರೆ ಈ ರಂಗಮನೆಯೇ ವಾಹನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಅಭಾವ ಜನಜಂಗುಳಿ ಇಂಥ ಇನ್ನಷ್ಟು ಅನಾನುಕೂಲತೆಗಳಿರುವುದರಿಂದ ರಂಗಮನೆಗಳು ಎಲ್ಲ ಬಡಾವಣೆಗಳಲ್ಲಾಗಬೇಕು. ರಂಗಮನೆಯು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಳೆಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಂತೆ. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ರಸಿಕರು ಬಂದು ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಕಾವ್ಯವಾಚನ, ನೃತ್ಯ, ಹರಿಕಥೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಈಗ ರಂಗಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿತಾಪಠನ, ರಂಗಕೃತಿಗಳ ಬಿಡುಗಡೆ, ರಂಗ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳು... ಇವೇ ಮೊದಲಾದವು ನಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಮುದಾಯ ಭವನಗಳು ತಲೆ ಎತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಾಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಜತೆಗೆ ರಂಗ ಸಂಬಂಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸಮುದಾಯ ಭವನಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥ ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ರಂಗಮನೆಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಬೆಳಕಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಹೊರ ಆಡಂಬರಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಹೊಂದಬಹುದು. ವಿದೇಶೀಯವಾದ ಫಾಯರ್, ಪ್ಯಾಂಟೀನ್, ಟಿಕೆಟ್‌ಬೂತ್, ರಿಸೆಪ್‌ಶನ್, ಸೀಟ್ ನಂಬರ್, ಗೇಟ್ ಕೀಪರ್ - ಇವುಗಳಿಂದ ಮುತ್ತಿಹೊಂದಿ ನಮ್ಮ ಸ್ವದೇಶೀ ರಂಗಭೂಮಿ ಬೆಳೆಯಲು ಇಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ.

ಒಮ್ಮೆ ಡಾ|| ತಾರಾನಾಥರ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಒಂದು ರಂಗತಂಡ ಹೋದಾಗ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದ ನೆನಪು : "ನೀವು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರಂಗಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ನಾಟಕ ಆಡಬೇಕು. ಅಂತಿದ್ದರೆ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ರಂಗಶಾಲೆಗಳನ್ನೂ ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ವತಾರದಲ್ಲಿ, ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ರಂಗಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದು ತಾರಾನಾಥರಿಗೆ ಮಿನಿಥಿಯೇಟರ್‌ನ ಕಲ್ಪನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೂ ಸಹ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ರಂಗಮನೆಯ

ಆಶಯ ಇದ್ದಿತು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಲಂಡನ್ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕೆಯಲ್ಲಿ - ನಾನು ನೋಡಿದಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಥಿಯೇಟರ್ ಜತೆಗೆ ಸಣ್ಣ ಥಿಯೇಟರ್ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದು ಯುರೋಪ್‌ನ ಪ್ರೇರಣೆ. ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದ್ದಾಗ ಈ ನಾಟಕಗಳು ಜನಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಬೇಕೆಂದು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಥಿಯೇಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರು. ನಟರು ಅಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಹೊಸ ನಾಟಕಕಾರರಿಗೆ, ಹೊಸನಟರಿಗೆ (ಹೊಸ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಕೂಡ) ಅಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಯೋಗಶೀಲ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವಾಗ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಥಿಯೇಟರುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸಿಂಧುವಳ್ಳಿ ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರು ಮೈಸೂರು ನಗರದ ಕುವೆಂಪುನಗರ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಿನಿರಂಗಮಂದಿರವನ್ನು ಈಗ್ಗೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು 'ಸುರುಚಿ ರಂಗಮನೆ' ಇದು ಮನೆಯೂ ಹೌದು ಥಿಯೇಟರೂ ಹೌದು. ಕಾರಣ, ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಮನೆಯನ್ನೂ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ನೂರು ಮಂದಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಥಿಯೇಟರ್ ಇದು. ಇಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಸಂಗೀತ, ರಂಗಕಾರ್ಯಾಗಾರ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಬಿಡುಗಡೆ -- ಹೀಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ರಂಗಸಂಬಂಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ನಾಟಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ನಿಜವಾದ ಮಾತೆಂದರೆ, ಈ ರಂಗಮನೆ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಂಗಮಂದಿರವನ್ನೂ ಮೀರುವಷ್ಟು ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು 'ಹುಯ್ಯೆಲವೊ ಡಂಗುರವ', 'ಸದಾರಮೆ', 'ವಂಶವೃಕ್ಷ', 'ಹಿಟ್ಟಿನ ಹುಂಬ', 'ಬೆಕ್ಕು ಬಾವಿ', 'ಭಗವದಜ್ಞಾಪಿಯ' - ಇದೇ ಮೊದಲಾದವು. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ ನಾಟಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆ, ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದುದರಿಂದ ಈ ರಂಗಮನೆಯ ಔಚಿತ್ಯ ಇನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲಾದ 'ವಂಶವೃಕ್ಷ' ನಾಟಕವನ್ನು

ನೋಡಿದ್ದೆ. ಹತ್ತಿರ ನೋಡಿದಾಗ ನಟನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕನೇ ಹೆಚ್ಚು expose ಆಗುತ್ತಾನೆ. ನನಗೆ ಆ ಅನುಭವ ಆಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಈ ಭಯ ಈ ಆತಂಕ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನನಗಿದೆ.

ಈ ರಂಗಮನೆಯ ಸ್ಥಾಪಕ ಸಿಂಧುವಳ್ಳಿ ಯವರಲ್ಲಿ ಭಲವಿದೆ. ನಿಷ್ಠೆಯಿದೆ. ನಾನಿಲ್ಲಿ ಅವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಾರ್ಯ ಶೈಲಿಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ವೆಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದದ್ದು. ಈ ರಂಗಮನೆಯ ನಿರಂತರ, ನಿಯಮಿತ ಬಳಕೆಯನ್ನು; ಅಪರೂಪವಾದ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ರಂಗಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಉತ್ಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲ.

ಮೈಸೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಇದೊಂದೇ ಸಾಲದು. ಸರಸ್ವತೀಪುರಂ, ಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀಪುರಂ, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ಪುರಂ, ವಿ.ವಿ.ಪುರಂ -- ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಆಗಬೇಕು. ಆಗ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಸಮಗ್ರ ಥಿಯೇಟರ್ ಅಂದೋಲನಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ಕೊಡಬಹುದು.

ಬೆಂಗಳೂರು, ಧಾರವಾಡ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಮಂಗಳೂರು, ಉಡುಪಿ, ಬೆಳಗಾಂ, ಕಾಸರಗೋಡು -- ಇಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತ ಮನೆಗಳೇ ಇಂಥ ರಂಗಮನೆಗಳಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಗಳಾಗಿದ್ದುಂಟು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿನನಗೆ ಅಭಿಮಾನ, 'ಸುರುಚಿ ರಂಗಮನೆ' ಬಗ್ಗೆಯಂತೂ ತುಂಬಾ ಅಭಿಮಾನ.

'ಹಯವದನ', 'ಸತ್ತವರ ನೆರಳು', 'ಬೋಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ' -- ಇಂಥ ಬಹಿರಂಗ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಾನು ಈ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದರೂ, ನಾಟಕ ಪ್ರಸಾರ ಬೆಳೆಯಲು ಸುರುಚಿ ಅಥವಾ ಇಂಥ ರಂಗಮನೆಗಳು ಮುಖ್ಯ ಎನ್ನುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನನ್ನ ಒಲುಮೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಯಾವುದೇ ಕಲೆ ಆಳವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ, ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಕಿರುರೂಪದಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ತತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ ರಂಗಮನೆಗಳು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕ ಕ್ರಿಯೆಗೆ 'ಗಂಗೋತ್ರಿ'.

...ಪುಟ 10ರಿಂದ

ಇಂಕ್ವಿಲಾಬ್ ಜಿಂದಾಬಾದ್

ಕಣ್ಣುಗಳು ಕೆಂಪಾಗದವು. ಅವನು ತನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಕೈಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದು ಬೀಸುತ್ತಾ "ಇಂಕ್ವಿಲಾಬ್" ಎಂದು ಕೂಗಿದನು.

ಆಕೆಯೂ ಕೂಡ ಕೈ ಮುಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದು ಬೀಸುತ್ತಾ ಕಷ್ಟಪಡುವವನಿಗೆ ನವಚೇತನವನ್ನು ನೀಡುವ ಆ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಿದಳು.

"ಜಿಂದಾಬಾದ್."

ಆ ಶಬ್ದದ ಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ಅಲೆಗಳು ಶಾಣಿಯ ಹೆಂಚನ್ನು ಅಲುಗಾಡಿಸಿದಂತೆ ತೋರಿತು. ಲಾಕಪ್ಪಿನ ಮೂಲೆಮೂಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಆ ಶಬ್ದ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸಿತು.

ಹಾಯ್! ಆ ತಾಯಿಗೆ ಸಂತೃಪ್ತಿಯಾಯಿತು. ತುಳಿಯಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಹೋರಾಟದ ಮುಂಚೂಣಿಗೆ ಸಂಭಾವನೆ ನೀಡಲು ಬೆಳೆಸಿದ ಆಕೆಯ ಮಗ ಭಯಭೀತರಾದವರ ನಡುವೆ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುತ್ತಾ ಓಡಾಡಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮರೆತಿಲ್ಲ.

ಅವಳು ತನ್ನ ಮುದ್ದು ಮಗನನ್ನು ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಂದಲೂ ಬಾಚಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಎದೆಗವಚಿಕೊಂಡಳು.

ಕೃಪೆ : ಅನಿಕೇತನ

With best compliments
from

LAXMI CATERERS

MOHANA N. BHAT

Pooja & Cooking contractor

We undertake outdoor catering and parcel service to all over Mumbai, Navi Mumbai and Thane for all functions.

Nalanda, C.H.S. D-9/1:1,
Sector-18,
NERUL.

Phone : 761 6723

M.No. : 9821313071

ಕನ್ನಡ ಮರಾಠಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಬಂಧ

ಶ್ರೀ ಸುಮಾದ್ಯಾರಕಾನಾಥ್

ಕನ್ನಡ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಗಳ ಭಾಂದವ್ಯ ಅನನ್ಯವಾದುದು. ಇವು ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ, ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದು ಅನನ್ಯವಾದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವಿನ ಆಕರ್ಷಣೆ - ವಿಕರ್ಷಣೆಗಳ ಇತಿಹಾಸವು ಸಾಕಷ್ಟು ಉದ್ದೋದಕವಾಗಿವೆ. ಭಾಷೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಹಾರ ಇವು ಮೂರನ್ನು ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಭ್ಯಾಸ ಪೂರ್ಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀ ಪ್ರಾಕೃತವನ್ನು ಪೋಷಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಕರ್ನಾಟಕವು ಕ್ರಮೇಣ ಅದರಿಂದ ಕೂರವಾಗಿರುವ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಶಂಭಾ ಜೋಶಿಯವರು ಅವರ ಸಂಶೋಧನಾ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪುನಃಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆ ಕೇವಲ ನಾಮಪದ, ವಿಶೇಷಣಗಳಷ್ಟನ್ನೇ ಅಲ್ಲದೆ ಆಚಾರಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಿಂದ ಎರವಲು ಪಡೆದಿರುವುದನ್ನು, ಈ ಅಪರೂಪದ ಕೊಡು ಕೊಳೆಯ ಹಿಂದಿರುವ ಅತ್ಯಂತ ನಿಜ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕನ್ನಡ ಮರಾಠಿ ಭಾಷಾ ಭಾಂದವ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಪೂರ್ಣ ಆಯಾಮವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ಏಳುನೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭಾಷೆಯ ಅರಸರು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದ್ದು, ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಅನನ್ಯ. ಸಾದಾರಣವಾದುದು. ಕನ್ನಡದ ನಡೆನುಡಿಯ ಅನೇಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಗೂಡಿ ಹೋಗಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸೋದರ ಸಂಬಂಧ ದೇವತೆಗಳ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ ಪಂಥಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಬಂದ ತಿರುವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗಿದೆ. ಮರಾಠಿಯಂಥ ದೇವತಾ ಪ್ರತಿವೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ದೇವತೆಗಳು ಸಂಯೋಜನೆಗೊಂಡು ಮುಂದೆ ಅದೇ ಸಂಯುಕ್ತ ದೇವತೆ ಮಲ್ಯ ಮತ್ತು ಖಂಡೋಬನೆಂದು ವಿಭಕ್ತ ವಾದದ್ದರ ಇತಿಹಾಸ ಈ ಎರಡು ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರತಿವೆಯಾಗಿ ಉದ್ದೋದಕವಾಗಿದೆ.

ಅಷ್ಟೇ ಉದ್ದೋದಕವಾಗಿರುವುದು 'ಕಾನಡಾ ವಿಲ'ನ ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಆಗು ಹೋಗಿನ ಕಥೆ. ಈ ದೇವತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯನಲ್ಲಿರುವ ಭಕ್ತಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ಎರಡೂ ಪ್ರದೇಶಗಳ ನಿಜವಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಈ ದೇವತೆಗಳು ಇನ್ನಷ್ಟು ದೃಢವಾಗಿಸುತ್ತವೆಂಬ ಮಾತು ಒಪ್ಪ ತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ.

ಇಂದು ಕನ್ನಡ - ಮರಾಠಿ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುವ ಜನರ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಂದರೊಳಗೊಂದು ಎಷ್ಟು ತೊಡಕು ಹಾಸಿಕೊಂಡಿವೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಪ್ರಭಾವ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಆಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಈ ಎರಡು ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳು, ಶಬ್ದಗಳು, ಇವುಗಳ ಮರ್ಮ ಮತ್ತು ಔಚಿತ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

'ಗಂಗೇಶ ಘೋಡೇನ್ಡಾಲೇ' (ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಗಳ ಮೈ ತೊಳೆದರು) ಈ ಮರಾಠಿಯ ಗಾದೆ ಮಾತು ತಜ್ಜರ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಪೇಶ್ವೆಯವರ ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ದಿಗ್ವಿಜಯದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಚಾರವಾಗಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿ ಎಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಚಾಲುಕ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರ ಕೂಟರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತು ಜನರ ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಪಂಪ ಮಹಾಕವಿಯ ಕನ್ನಡ ಭಾರತದ ಮೊದಲನೆಯ ಆತ್ಮ ಸದದಲ್ಲೇ "ಗಂಗಾ ವಾರ್ಧಿಯೋ ಆತ್ಮ ತುರಂಗಮಂ ಮಿಸಿಸಿದನ್" ಎಂದು ವರ್ಣನೆ ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಪೊವಾಡಾ, ಪತ್ತರಣೀ, ಓಲೀ, ಮುದ್ದಲ ಇಂಥ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ರೂಢವಾಗಿದ್ದ ಅಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಅದ್ವಿತೀಯ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧಕರಾಗಿದ್ದ ಡಾ. ಭಾಂಡಾರಕರರು ಕೂಡ ಪ್ರದೇಶದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ಅದಕ್ಕೇನು

ಹೆಸರು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಬಾದಾಮಿ, ಮಳಬೇಡ, ಕಲ್ಯಾಣದಂತಹ ಇಂದಿಗೂ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ರಾಜಧಾನಿಗಳು! ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಬೇಕೆಂದರೆ ಪುಲಿಕೇಶಿಯ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಹುಯೆನ್‌ತ್ಸಾಂಗ್ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯರೆಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಚಾಲುಕ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಸಂಬಂಧಿಕರೆಲ್ಲಾ ಉತ್ತರದ ಕಡೆಗೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಗೊಂದಲದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು 'History of Deccan' ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಬೃಹತ್ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕಲ್ಪನೆ ಇತ್ತೀಚಿನದು. ಅದರ 'ಬೃಹತ್ ಕರ್ನಾಟಕ'ವೆಂಬ ಶಬ್ದ ಒಂದು ಹಳೆಯ ಶಿಲಾ ಲೇಖನದಲ್ಲಿದೆ. Epigraphic Indica. Vol iii, 87) ಈ ಬೃಹತ್ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವೂ ಸಮಾವಿಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕ - ಮರಾಠಿ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಜರು ವೇದ ಮತ್ತು ಭಾರತ ಕಾಲದ ಯದು-ತುರ್ವಸುಗಳು, ಅಶೋಕನ ಕಾಲದ ರಿಪ್ಪಿಕ್ - ಭೋಜಕರು ಮತ್ತು ಮೂಲ ಹಟ್ಟಿಕಾರ (ಕಣ್ಣಜನ - ಮರಹಟ್ಟಿಯರು) ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ಹತ್ತಿರದ ಆಪ್ತ ಸಂಬಂಧಿಕರಂತೆ, ಅವಳಿಸೋದರರಂತೆ ಇದ್ದು ಬೆಳೆದು ಬಂದರೆಂಬ ಸಂಗತಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಮರಾಠಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೂಲ ಜನಾಂಗಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತಃಕರಣದ ಸಂಬಂಧ ಅಟ್ಟಿಸಿ ಹೋಗಿ ಇಂದಿನ 'ಯಾಯಂ ಯಾಯಂ ವಯಂ ವಯಂ' ಎಂಬಂಥ ವ್ಯತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಲೋಕಮಾನ್ಯರು ಗುರ್ಲ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ 'ನಾವೆಲ್ಲ ಒಂದು' ಎಂದು ಕನ್ನಡ ಭಾಂದವರಿಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವೆಂದರೆ ಪೂರ್ವದ ಕರ್ನಾಟಕವೇ ಎಂದು ನುಡಿದದ್ದು ಕನ್ನಡಿಗರ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಹಸಿರಾಗಿದೆ.

ಹಳೆಯ ಮರಾಠಿ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಳ ತೌಲನಿಕ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಭಾಷೆಗಳು ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಲುಪುತ್ತೇವೆ. ಮರಾಠಿಯ ಮೂಲಜನ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದ ಮೂಲಜನ ಇವರ ನಡುವೆ ಆನುವಂಶಿಕ ಸಂಬಂಧವಿತ್ತೆಂದು ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಎಳೆತ, ನಾಮಪದ ಮತ್ತು ಧಾತು ರೂಪಗಳು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ, ಸಂತ ಜ್ಞಾನವೇಶ್ವರನೇ "ಕಾನಡಾಹೋ ವಿಲಲ ಕರ್ನಾಟಕು" ಎಂದು ಸೃಷ್ಟಿಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ....

ಇಂದಿಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಮೂಲದ ಸಂಗೀತ ದಿಗ್ಗಜರು - ಸವಾಯಿ ಗಂಧರ್ವ, ಪಂಡಿತ ಭೀಮಸೇನ

ಬೋಶಿ, ಪಂಡಿತ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಮನ್ಸೂರ್, ಡಾ.
ಗಂಗೂಬಾಯಿ ಹಾನಗಲ್ ಇವರುಗಳನ್ನು
ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯರು ತಮ್ಮ ವರೆಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ.
ಕ್ರಿ.ಪೂ. ತಾನೇಶ್ವರಲೇ ಅಜಂತಾದ ಭಿತ್ತಿ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು
ಬರೆಸಿದ ಚಾಲುಕ್ಯ ವಂಶದೀಪಕರನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು
ಎಂದೆಂದೂ ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
ರಂಗಭೂಮಿಗಳ ಬಂಧ ಸಂಬಂಧಗಳು ಅತ್ಯಂತ
ಗಾಢವಾದುವು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ವೃತ್ತಿರಂಗದ ಹುಟ್ಟಿಗೆ
ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜಾನಪದ ರಂಗಕಾರಣವಾಯಿತು
ಗಲಬೀರಲ್ಲಿ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕರ್ಕೆಯ ಹಾಸ್ಯಗಾರ
ಮೇಳವು ಸಾಂಗ್ಲಿಯ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಟಕದಾಗ
ಶ್ರೀಮಂತ ಅಪ್ಪಾಸಾಹೇಬ ಪಟ್ಟವರ್ಧನರು ತುಂಬ
ತೃಪ್ತಿಗೊಂಡು ತಮ್ಮ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಚುರುಕು
ಬುದ್ಧಿಯ ಕರಣಿಕ ವಿಷ್ಣುಧಾಸ ಭಾವೆಯವರನ್ನು
ಕುರಿತು ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಬಗೆಯ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು
ರಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಭಾವೆಯವರು ಕನ್ನಡ
ಯಕ್ಷಗಾನದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ಮೊದಲ ಮರಾಠಿ
ನಾಟಕವೆಂದರೆ 'ಸೀತಾ ಸ್ವಯಂವರ'.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ವೃತ್ತಿ ರಂಗದ ನಾಂದಿಯನ್ನು
ಹಾಡಿದ ನಾಟಕ ಇದು ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೂ
ವೃತ್ತಿ ಮಂಡಲಿಗಳ ವಿನಿಮಯ ಎರಡೂ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ
ನಡೆದಿದೆ. ಬಾಲಗಂಧರ್ವರಿಂದ ಶ್ರೀ ರಾಮ
ಲಾಗೂವರೆಗೆ, ಗರೂಡ, ಸದಾಶಿವರಾಯರಿಂದ ಪೀಠರ
ವರೆಗೆ ನಾಯಕ ನಟನಟ ಇಂದು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿ
ಸಾಧಿಸಿದ ಮರಾಠಿ ರಂಗಭೂಯ ಮೂಲ
ಬೇರುಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಅನುವಾದ
ಗೊಳ್ಳುವುದೆಂದು ವಿಶೇಷ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು,
ಜೈರಪ್ಪ, ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡ್, ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ
ತೇಜಸ್ವಿ ಮರಾಠಿ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಚಿತರಾದಂತೆ
ಪೈಲ. ದೇಶಪಾಂಡೆ, ರಾಜವಾಡೆಯವರ ಪುಸ್ತಕಗಳೂ
ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆಯುದಿರುವುದನ್ನು
ಕಾಣಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ - ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
ಗಳಲ್ಲಿಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅವರ
ಪ್ರಾರಂಭದ ಬಂಧು ಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿಯೇ
ಗುರುತಿಸಬಹುದೆಂಬ ಮಾತು ಐತಿಹಾಸಿಕ
ಸಿಂಹಾಲೋಕನಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

DESIRES

Desires are like a bamboo stick,
Modified Bamboos are dreams
Papers are the results of dreams
Having the paper intact is the greatest trick
Dreams are made to reality
Only when you've publicity
If not its like passing electricity
Into one's body without pity
Don't worry if you don't have an appointment
Never get on to sentiment
Desire is the root cause for disappointment
Never book desire a seat in your life's compartment
Hurry not, Worry not,
If not you';; have the biggest knot
To such a state you'll be brought,
You can never have a single thought
Desires makes hurry! Many a times that'll make you burry !
Desire in a good way is fine, But for that please don't always go to a shrine

-- Sujyoti N. Prasad, B'lore

WHY ONLY ME?

Those unruly and irrelevant frustrations,
And the evolution of excessive tensions
Gives rise to hasty decisions
With assumptions, rum ours and discussions
Misunderstandings are more than understandings
Feeling like the honey bee stings
It is done by nature and its things
With those baseless extra fittings
Why show your anger on some one else !
It is only me and no one else?
Why at least anybody else?
But Please don't end when up with rebels
You know what people say from behind
Poor people, they don't know that we are not blind
Why don't you be a bit more kind
If my pen is too harsh please don't mind
You'll just skidoo
With Flying colours of red and blue
Why don't you concern others view
Atleast of those who concern about you
Why does it happen only with me
Though 'M' and 'E' are always free
Let me climb your hearts tree
But please for heaven's sake don't see me and flee.

-- Sujyoti N. Prasad

ಅಭಿನಂದನೆಗಳು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಶಾಲೆ ವಡಾಲಾ ಈ ವರ್ಷ ಎಸ್.ಎಸ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಪಡೆದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಶಾಲೆಗೆ 'ನೇಸರು'ವಿನ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯನ್ನು ನೇಸರು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿದಾಗ ಅವರು ಈ ರೀತಿ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದರು.

ಮುಂಬಯಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಅಭಿಮಾನ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಶಾಲೆ, ವಡಾಲಾದ ಎನ್.ಕೆ.ಇ.ಎಸ್. ಶಾಲೆ.

ವರ್ಷ 2000-2001ರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಎಸ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಫಲಿತಾಂಶದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಗಣ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಹಲವು ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದೆ.

ಮುಂಬಯಿ ಎಸ್.ಎಸ್.ಸಿ. ಬೋರ್ಡ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಯ' ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಫಲಿತಾಂಶ 94.45% ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಹರ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮುಂಬಯಿಯ ಸಮಸ್ತ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದೆ.

'ಮುಂಬಯಿ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಚಾರ ಸಮಿತಿಯ' ಗಣ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಡಾ. ಸಂಜೀವ ಶೆಟ್ಟಿಯವರು ತಮ್ಮ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾ ರಾಜಕುಮಾರ್‌ರನ್ನು ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ವರ್ಗ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕ ವೃಂದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಯು ಇದೇ ರೀತಿ ವಿಳೆ ಹೊಂದಲಿ ಎಂದು ಶುಭ ಹಾರೈಸಿರುವರು.

ಕನ್ನಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಫಲಿತಾಂಶ ಶಾಲೆಗೆ ತರಲಿ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದುಡಿದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿ ಬಾಳಿನ ಬೆಳಕಾಗಲಿ ಎಂದು ಹಲವರು ಹಾರೈಸಿದ್ದಾರೆ.

ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿಂದುಳಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಕಲಿಯುವಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುವಂತೆ ಪ್ರೇರಿಪಿಸಿ ಸದಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ನಾವು ಋಣಿಗಳು.

ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷದ ಫಲಿತಾಂಶದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೆ ಅಭಿಮಾನವಿದೆ. ಗಣಿತ ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ 141 ಮತ್ತು 140 ಅಂಕಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಟ್ಟದ ಸಾಧನೆ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸುತ್ತಮುತ್ತ

ರಘು ನರ್ಕಳ ಅವರಿಗೆ ಜಯಂತಿ

ಕುರ್ಕಾಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

ಕ್ರಿ.ಶ. 2000 ಸಾಲಿನ ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಂತಿ ಕುರ್ಕಾಲ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಶ್ರೀ ನರ್ಕಳ ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಕಳೆದ 8 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಭಾಯಾ ವಿಚಾರ ವೇದಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ನರ್ಕಳ ಎಂಟನೆಯವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರ ದಿ. ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿರ ಮಗ ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿರು 'ರಘು ನರ್ಕಳ' ಕಾವ್ಯ ನಾಮದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 40 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ದುಡಿದು ನಿವೃತ್ತರಾಗಿರುವ ನರ್ಕಳ ಅವರು ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ ಆದರ್ಶ ಶಿಕ್ಷಕರು. ಪಶ್ಚಿಮದ ಪ್ರಮುಖ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಪ್ರವಾಸ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಖ್ಯಾತರಾದ ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿರು ತನ್ನ ತಂದೆಯವರ ಕುರಿತು ಬರೆದ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಅವರ "ಕಡಲಾಚೆಯ ಕಾಂಗರೂ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ" ಗ್ರಂಥವು ಲಕ್ಷ್ಮೀಭಾಯಾ ಪ್ರಕಾಶನದಿಂದಲೇ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದು ಅದು ಬಹುಜನರ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಗಳಿಸಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಪೇಟೆಮನೆ ಪ್ರಕಾಶ್ ಶೆಟ್ಟಿರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದು ಎಸ್. ಸಿ. ಶೆಟ್ಟಿ ರಾಮವೋಹನ್ ಬಳ್ಳುಂಜೆ, ಬಿ.ಎಸ್. ಕುರ್ಕಾಲ್ ಮತ್ತು ಪುಷ್ಪಲತಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಪುನರ್ರಚಿತ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಶ್ರೀ ನರ್ಕಳ ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿರನ್ನು ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದೆ. ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭ ನವಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಜರಗಲಿದೆ.

ದಿಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗ

ಹೊರನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ಗಣನೀಯ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದನ್ನು ಹಾಗೂ ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಹದಿನೆಂಟು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ 'ದೆಹಲಿ ಕನ್ನಡಿಗ' ಪತ್ರಿಕೆ ಸಂಪಾದಕ ಬಾ. ಸಾಮಗ ಅವರನ್ನು ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಮೇ 14ರಂದು ನಡೆದ ಸನ್ಮಾನ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಂಥಪಾಲಕರಾದ ಬಿ. ಎನ್. ರಾವ್ ಅವರು ಕನ್ನಡಿಗರ ಪರವಾಗಿ ಶಾಲು ಹೊದಿಸಿ ಸನ್ಮಾನಿಸಿದರು.

ಕನ್ನಡ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಮತ್ತು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಆಹ್ವಾನ

ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಈ ಸಾಲಿನ ಕನ್ನಡ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಮತ್ತು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್ ತರಗತಿಗೆ ಸೇರಬಯಸುವವರು, ಕನಿಷ್ಠ ಎಸ್.ಎಸ್.ಸಿ ಪಾಸಾದವರಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ತರಗತಿಗೆ ಸೇರ ಬಯಸುವವರು ಕಲೆ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಇನ್ನಾವುದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಪಡೆದಿರಬೇಕು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆರಂಭಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು. ಆಸಕ್ತರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು, The Head, Department of Kannada, University of Mumbai, Ranade Bhavan, Vidyanagari, Mumbai-400 098 or www.mu.ac.in ಇಲ್ಲಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ, ವಾಶಿ (7653443) ಹಾಗೂ ಡೊಂಬಿವಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘಗಳಲ್ಲೂ (9525-483833) ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸ ಬಹುದು. ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಕೊನೆಯ ದಿನಾಂಕ 31-7-2001

ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಎ.

ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಆಹ್ವಾನ

ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಎ. ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ತರಗತಿಗೆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದೆ. 2001-2002ನೇ ಸಾಲಿನ ಎಂ.ಎ. ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಬಯಸುವ ಅರ್ಹ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ವಿಭಾಗದ ಕಛೇರಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಪದವಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಐಚ್ಛಿಕವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರೂ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಅರ್ಜಿ ಗಳನ್ನು ಅಂಚೆ ಮೂಲಕ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ಗಳು The Head, Department of Kannada, University of Mumbai, Ranade Bhavan, Vidyanagari, Mumbai-400 098 (Tel. No.: 6526091 Extn. 345, 469 & 530) ಈ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ರೂ. 50ನ್ನು ಎಂ.ಓ. ಅಥವಾ ಡಿಡಿ ಮಾಡಿ ಪಡೆದು ಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಂಚೆ ಮುಖಾಂತರ ವ್ಯವಹರಿಸುವವರು ಸರಿಯಾದ ಸ್ವವಿಳಾಸ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಜುಲೈ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯೊಳಗೆ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ತಲುಪುವಂತೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲು ವಿಭಾಗದ ಪ್ರಕಟಣೆ ತಿಳಿಸಿದೆ. (University Website www.mu.ac.in)